

LOGAŠKE NOVICE

WWW.LOGATEC.SI - GLASILO OBČINE LOGATEC - LETNIK LI - JULIJ/AVGUST 2020 - ŠT. 7-8

50 let
Logaških novic

Priznanja
Županove petice
v roke najboljših

Tudi kolesarji imajo
svojo himno

Logaški hekerji
v svetovni špici

ZAKLJUČEK LIKOVNEGA NATEČAJA »NAVADNI NETOPIR«

Nagradni likovni natečaj »Navadni netopir«, organiziran v okviru projekta KRAS.RE.VITA, je bil namenjen učencem razrednega pouka širšega projektnega območja v šolskem letu 2019/2020 (Postojna, Pivka, Cerknica, Logatec), da s svojimi izdelki predstavijo navadnega netopirja. Slednjega so upodobili na različne načine, saj so imeli pri ustvarjanju proste roke. Na natečaju je sodelovalo 66 učencev iz štirih različnih osnovnih šol.

Tričlanska strokovna žirija (**Teja Logar Morano, Polona Škodič in Slavko Polak**) je ocenila prispela dela in tako določila dobitnike nagrad in priznanj.

Na natečaju sta bila najuspešnejša učenca **Jakob Komidar** in **Val Črmelj** iz **Podružnične šole Maksima Gasparija iz Begunj**, ki sta zasedla **prvi dve mesti**. Prislužila sta si netopirnico in leseno stensko uro v obliki netopirja. Tretjo nagrado je s svojim likovnim delom osvojila **Lia Volk** z **Osnovne šole 8 talcev iz Logatca**, ki je prejela leseno sestavljanko z motivom navadnega netopirja.

Udeleženci od **4. do 10. mesta** so prejeli priznanja:

4. mesto: **Jurij Šlajnar**,
POŠ Maksim Gaspari Begunje
5. mesto: **Živa Švigelj**,
POŠ Maksim Gaspari Begunje
6. mesto: **Barbara Furlan**,
POŠ Maksim Gaspari Begunje
7. mesto: **Taja Rutar**, OŠ Košana
8. mesto: **Aleksej Arizanović**,
OŠ Miroslava Vilharja Postojna
9. mesto: **Barbara Dugar**,
OŠ 8 talcev Logatec
10. mesto: **Karin Mugerli**,
POŠ Maksim Gaspari Begunje

Župan Občine Postojna **Igor Marentič** je skupaj s koordinatorkama projekta, **Nino Doles** in **Tanjo Vasilevsko Jagunič**, nagrajencem osebno podelil nagrade in priznanja. Prav vsem sodelujočim pa je iz-

1. NAGRADA - Jakob Komidar

ročil tudi zahvale za sodelovanje in manjšo tolažilno nagrado. Zelo smo bili veseli, ko smo izvedeli, da so se učenci med likovnim natečajem naučili marsikatero zanimivost o (navadnih) netopirjih. Mogoče pa bo kdo izmed njih nekoč res njihov zagovornik ter tisti, ki bo z njimi seznanjal bodoče rodove.

Ob zaključku natečaja se še enkrat zahvaljujemo vsem 66 udeležencem in njihovim mentorjem za poslane izdelke in sodelovanje ter jim želimo čim bolj brezskrbne počitnice.

Tanja V. Jagunič in Nina Doles,
koordinatorki projekta KRAS.RE.VITA

2. NAGRADA - Val Črmelj

3. NAGRADA - Lia Volk

IZ OBČINSKE HIŠE

- Priznanja Županove petice v roke najboljših **str. 4**
 Bi radi postali lokalni turistični vodnik? **str. 5**
 Svetniki tudi o cenah prevoza pitne vode **str. 7**

AKTUALNO

- Cerkev sv. Barbare na Ravniku na poti prenove **str. 8**
 Kresna nedelja v Hotedršici **str. 9**
 Dobre kmetijske prakse za zmanjševanje izpustov amonijaka **str. 11**

V SREDIŠČU

- Logaški utrip 1970 – 2020 **str. 12**
 Logaške novice – dokument časa **str. 14**
 Pol stoletja obrti in podjetništva na Logaškem **str. 16**
 Urejanje prostora v občini pred 50 leti **str. 17**

KULTURA

- Spet festival z odličnimi glasbeniki **str. 19**
 Spomladanski koncert veselega vzdušja **str. 20**
 In še kar ob čevčanskem vodnjaku **str. 21**

MED NAMI

- Brez počitka tudi med epidemijo **str. 25**
 Tudi kolesarji imajo svojo himno **str. 26**

POSLOVNE STRANI

- Logaški hekerji v svetovni špiči **str. 32**
 Lonstroff Slovenija prevzema ključno vlogo
 v švicarski družbi Lonstroff **str. 38**

ŠPORT

- Mladi logaški košarkarji na letovanju v Savudriji **str. 37**

Spoštovane, spoštovani,

kolo življenja, tudi v našem grbu, se vrti. Čas teče in je že našel petdeset let življenja ljudi in dogodkov, zabeleženih v našem priljubljenem časopisu Logaške novice. Nastale so na temelju biltena Kombinata lesnopredelovalne industrije KLI. Spominjam se mnogih urednikov in piscev, ne bom jih našteval, ker bi verjetno koga pozabil in bi naredil krivico. Bile so gospe in gospodje, del nas, občanov. Polni navdiha so skozi pisano besedo, fotografijo želeli Logatec spraviti iz sivine na sonce. Pridni, delovni ljudje, naj si bo v KLI-ju, Valkartonu, na Železnici, v Gozdnem gospodarstvu, Kmetijski zadrugi, Gradniku, kasneje KP, obrtniki, kmetje so želeli napredek in razvoj. Večji del bremena za kulturo, šport, vzgojo so poleg Občine Logatec nosili delavci KLI-ja, pozneje tudi Valkartona.

Spoštovane občanke, spoštovani občani prav bi bilo, da skozi vsebino Logaških novic iz preteklosti obudite spomine na naš skupen razvoj v vseh osmih krajevnih skupnostih in devetnajstih naseljih. Ni bilo lahko, a skupaj smo uspeli. Danes imamo hitro razvijajočo se občino z veliko možnostjo dostojnega življenja ter zaposlitve v obeh obrtno-podjetniških conah in širše. Velike zasluge so imela vodstva in člani OZ in Zadruga Notranjka. Občanke, občani, ki ste si pozneje pri nas ustvarjali življenje, prelistajte naše stare "cajtange", da skupaj na starih temeljih soustvarjamo kvalitetnejše življenje v prihodnje. Občina ima veliko priseljencev, 45 različnih narodnosti in navad. Različnost nas bogati in širi obzorja duha. Veliko vlagamo in delamo v kulturi, športu, z resnim namenom, da se skozi sobivanje začutimo, poslušamo, pogovarjamo. Vsi si želimo, da je občina živa, aktivna na vseh področjih družbenega in družabnega življenja. V dvajsetih minutah smo v Ljubljani, tri četrt ure potrebujemo do obale, a bistveno je, da zadihamo s polnimi pljuči zrak in domačnost svojega kraja v vseh dimenzijah.

Ob petdeseti obletnici našega časopisa vsem čestitam in se zahvaljujem za prehojeno pot. Življenje se ob jubilejih ne ustavi, je le prelom s pogledom nazaj in željami ter potrebami za naprej. Našega kolesa težkega voza parizarja ne moremo ustaviti, vrtelo se bo naprej. Lahko pa skupaj poprimemo vlečno oje, »štango«, in, čeprav z različnimi pogledi na življenje, usmerjamo voz v skupno dobro.

Z vami na poti župan Berto Menard

Logaške novice, glasilo Občine Logatec

ISSN 03509281

Logaške novice brezplačno prejmejo vsa gospodinjstva v občini

Izdajatelj: Občina Logatec,

Tržaška 50 A, 1370 Logatec

Odgovorna urednica:

Blanka Markovič Kocen

Uredniški odbor: Metka Bogataj, mag. Dejan Šraml, Marcel Štefančič, Branislav Pevec, predstavnik/predstavnica Občine Logatec za odnose z javnostmi

Grafično oblikovanje in tisk: Grafika Gracer, d.o.o.,

Grafični koncept: Nicolas Sautet

Datum izida: 23. 7. 2020

Naklada: 4.650 izvodov

Naslovnica: Logatec nekoč in danes

Foto: Zbirka starih razglednic Knjižnice Logatec in Romana Hribar
 Logaške novice izhajajo enkrat mesečno. Roki izida in oddaje prispevkov so objavljeni na spletni strani občine Logatec. Prispevki naj ne bodo daljši od ene tipkane strani, pisava Times New Roman, pt 11. Pisma bralcev so lahko dolga največ eno tipkano stran, pisava Times New Roman, velikost pisave 11 pt. Prispevke s fotografijami pošljite na poštini ali elektronski naslov. Prispevki naj bodo kratki in jedrnat, pripišite ime in priimek avtorja prispevka in fotografije ter kdo oziroma kaj je na fotografiji. Nepodpisanih prispevkov ne bomo objavili, uredništvo si pridržuje tudi pravico do krajšanja in neobjave prispevkov.

PRIZNANJA ŽUPANOVE PETICE V ROKE NAJBOLJŠIH

Ob zaključku šolskega leta je župan Berto Menard tudi letos najboljšim učencem osnovnih in glasbene šole šol podelil priznanja Županova petica. Gre za priznanje, ki ga prejmejo tisti učenci, ki so vse razrede osnovne šole končali z najvišjim povprečjem točk, in sicer z najmanj 4,5 in jih podeljuje župan na podlagi svoje odločitve. Oblika priznanja je letos nova, in sicer plaketa v obliki zlatega medaljona. Najboljši učenci so dobili v dar knjigo Slovenija v 7 dneh. Mladim popotnikom, ki bodo tudi zaradi korona virusa letos odkrivali lepote domovine, bo knjiga gotovo v pomoč.

Na OŠ 8 talcev Logatec je bilo z Županovo petico nagrajenih pet, OŠ Rovte dva, OŠ Tabor Logatec pa trinajst učencev. Županovo petico so prejeli tudi trije učenci Glasbene šole Logatec.

*Blanka Markovič Kocen
Foto: arhiv občine*

Občina Logatec

Ste prejemnik naziva **ZLATI MATURANT** v šolskem letu 2019/2020?

Občina Logatec poziva vse srednješolce, ki ste konec letošnjega šolskega leta na poklicni ali splošni maturi posegli po najvišjem številu točk (22 ali 23 točk pri poklicni maturi oziroma od 30 do 34 točk na splošni maturi) in tako dobili naziv ZLATI MATURANT, da nas o vašem osebnem uspehu obvestite, in sicer na elektronski naslov: romana.hribar@logatec.si, najkasneje do 25. septembra 2020.

V mesecu oktobru bomo za vas pripravili slavnostni dogodek in sprejem pri županu Občine Logatec Bertu Menardu.

BI RADI POSTALI LOKALNI TURISTIČNI VODNIK - OBRAZ TURISTIČNEGA OBMOČJA OBČINE LOGATEC?

Povabilo k prijavi na tečaj strokovne usposobljenosti za opravljanje lokalnega turističnega vodenja v občini Logatec.

Turistični vodnik je dejansko obraz območja, katerega predstavlja. Večinoma je prva oseba, ki turiste sprejme in od njega je odvisno, ali se bodo slednji vračali, kar je bistvo turizma, ali pa bodo kraj obiskali samo enkrat in si ga zapomnili v negativnem smislu. Lokalni turistični vodnik domačim in tujim obiskovalcem destinacije razkazuje in strokovno pojasnjuje naravne vrednote, enote kulturne dediščine, zgodovino, umetniška dela, etnografske in druge znamenitosti, skladno z ustreznim programom. Da to lahko dela, mora izpolniti več pogojev.

Lokalno turistično vodniško službo lahko opravljajo osebe, ki:

- opravijo tečaj oz. preizkus znanja strokovne usposobljenosti za lokalnega turističnega vodnika,
- imajo najmanj srednjo strokovno izobrazbo in znanje vsaj enega tujega jezika za stopnjo najmanj srednje strokovne izobrazbe (znanje tujega jezika se dokazuje s spričevalom zaključene naj-

manj srednje izobrazbe ali s potrdilom o uspešnem zaključenem tečaju tujega jezika na stopnji najmanj srednje izobrazbe, ki ga izda organizacija, pooblaščen za opravljanje tovrstnih izobraževanj),

- pridobijo potrdilo o strokovni usposobljenosti za lokalnega turističnega vodnika,
- so vpisane v register lokalnih turističnih vodnikov in
- posedujejo veljavno izkaznico.

Za lokalnega turističnega vodnika ne štejejo:

- tuji državljani, ki vodijo in spremljajo organizirane skupine obiskovalcev, ki so začeli svoje potovanje zunaj Republike Slovenije,
- vodniki vodenj, kjer so z zakonom določena posebna znanja (vodenje v muzejih, galerijah, spomenikih, gorsko vodenje ipd.) in delavci drugih pomembnih objektov, ki opravljajo posle vodnika v okviru svoje službe,
- interpretatorji naravne in kulturne dediščine,
- nosilci licenc (dovoljenj, soglasij, ipd.), na podlagi posebnega

Vabimo vas k prijavi na tečaj strokovne usposobljenosti za opravljanje lokalnega turističnega vodenja v občini Logatec.

Prijavite se tako, da z vsemi zahtevanimi podatki izpolnite podani obrazec in ga najpozneje do ponedeljka, 31. avgusta 2020, oz. do zasedbe prostih mest, pošljete ali prinesete na naslov: Občina Logatec, Tržaška cesta 50 a, 1370 Logatec, oziroma skeniranega pošljete na naslov: obcina.logatec@logatec.si.

Prijava za udeležbo na tečaju strokovne usposobljenosti za opravljanje lokalnega turističnega vodenja v občini Logatec

Ime in priimek	
Naslov	
Pošta in kraj	
Elektronski naslov	
Telefon	
Izjava vlagatelja: podpisani dajem Občini Logatec soglasje, da obdeluje moje osebne podatke, navedene v informativni podaji interesa za udeležbo na tečaju strokovne usposobljenosti za opravljanje lokalnega turističnega vodenja v občini Logatec. Občinski urad Občine Logatec, Tržaška cesta 50 A, 1370 Logatec, matična številka 5874661, bo v skladu z določili zakona, ki varuje osebne podatke, varoval zbirko osebnih podatkov interesentov in jo uporabljal zgolj za namen tečaja strokovne usposobljenosti za opravljanje lokalnega turističnega vodenja v občini Logatec. V zbirki se uporablja ime, priimek, naslov, telefonska številka in elektronski naslov interesentov. Zbirko se uporablja v obdobju največ osmih let. Interesent ima možnost preklica tega soglasja.	
Datum in kraj	
Podpis:	

programa usposabljanja, ki ga potrdi pristojni strokovni organ in h kateremu je dalo soglasje ministrstvo, pristojno za turizem.

Občina Logatec ima področje lokalnega turističnega vodništva urejeno v Odloku o lokalnih turističnih vodnikih in turističnem vodenju v občini Logatec (Logaške novice 11/11, v nadaljevanju: vodniški odlok). Ker je Občina Logatec po določilih vodniškega odloka dolžna zagotoviti primerno izobraževanje vodnikom in ker so se za izvedbo določenih skupnih projektov in projektov sodelovanja izkazale potrebe po turističnih vodnikih, bo zagotovljen tečaj turističnega vodenja.

Izobraževanje za območje občine Logatec bo izvedeno v okviru projekta sodelovanja med LAS-i z naslovom **Pot miru – dediščina prve svetovne vojne**, ki je bil predviden v okviru Strategije lokalnega razvoja za lokalno akcijsko skupino LAS s CILjem. Projekt Pot miru - dediščina prve svetovne vojne je sofinanciran s strani Republike Slovenije in Evropskega sklada za regionalni razvoj. Partnerji in sofinancerji projekta so: LAS Dolina Soče, LAS s CILjem, LAS Gorenjska košarica, LAS V objemu sonca in LAS Vipavska dolina.

V jesenskem času bo v občini Logatec izveden tečaj strokovne usposobljenosti za opravljanje lokalnega turističnega vodenja v občini Logatec, ki bo skladen z določili vodniškega odloka. Tečaj bo obsegal predvidoma 50 ur teoretičnega in praktičnega dela. Teorija bo podana v sejni sobi Upravnega centra Logatec, praktični del pa naj bi bil izveden na območju občine Logatec.

POSTANI PRVI POSREDOVALEC!

V ZD Logatec začenjamo z novim projektom, **Projekt prvi posredovalci – PPO**. Pridružiš se mu lahko tudi ti.

Če želimo, da bo preživelo več ljudi, ki se jim je nepričakovano ustavilo srce, moramo skrajšati čas od nastanka srčnega zastoja do pravilne prve pomoči. Zato želimo tudi na Logaškem uresničiti idejo vzpostavitve sistema prvih posredovalcev - PPO.

Prvi posredovalec je lahko polnoleten posameznik, prostovoljec ki praviloma nima medicinske izobrazbe in se odzove na poziv dispečerske službe zdravstva. Pride na kraj dogodka z namenom izvajanja ukrepov za ohranitev življenja še pred prihodom službe nujne medicinske pomoči. Vključen je v sistem tihega aktiviranja sil za zaščito in reševanje.

Kot prvi posredovalci so primerni gorski in jamarski reševalci, ekipe prve pomoči, pripadniki drugih enot za zaščito in reševanje ter vsi, ki jih to področje zanima. Njihov dostopni čas do bolnika je zelo kratek.

Zdravstveni dom Logatec na svojem področju ugotavlja potrebe po prvih posredovalcih, zato bodo v naslednjih mesecih v prostorih ZD Logatec organizirani 10-urni tečaji za prve posredovalce, na katere se lahko prijavite vsi, ki vas to področje zanima.

Predavanjem in delavnicam iz vsebin ukrepov za ohranitev življenja pred prihodom ekipe nujne medicinske pomoči in osnov prve pomoči s področja interne medicine ter poškodb sledi preverjanje znanja v ustni in praktični obliki. Slušateljem, ki bodo tečaj in preverjanje znanja uspešno opravili, bo Zdravstveni dom Logatec podelil licenco prvega posredovalca. Prve posredovalce z licenco bo dispečerska služba zdravstva lahko aktivirala po sistemu tihega

Glede na določila vodniškega odloka bo predmetnik tečaja sestavljen iz štirih področij:

1. Vodstvo turističnih izletov (osnove turizma, turistično vodenje, zvrsti in tehnike vodenja, postopki v problematičnih situacijah, prostorski in časovni načrt vodenja).
2. Dopolnilni načini vodenja (psihologija za turistične vodnike, retorika, bonton in kodeks vodnika, osnove poslovanja v turizmu, turistična zakonodaja, predpisi, ki urejajo lastništvo zemljišč, vaje v nastopanju, predstavitev seminarskega dela).
3. Strokovni predmeti (zgodovina, geografija, etnologija, arheologija, turizem in varstvo narave, kulturne in naravne znamenitosti območja občine, turistična podoba občine Logatec, orientacijsko spoznavanje občine).
4. Praktično vodenje in preizkus znanja (seminarska naloga: obdelana turistična tema iz občine Logatec ali širšega območja, kot pogoj za pristop k preizkusu, pisni preizkus pridobljenega znanja, praktično vodenje skupine na določenem območju občine.)

*Za Občino Logatec Renata Gutnik,
višji svetovalac II
LAS s CILjem*

aktiviranja. Tako bodo lahko ukrepali na terenu še pred prihodom ekipe nujne medicinske pomoči.

Znanje prvih posredovalcev bo treba obnavljati enkrat letno, kar bo prav tako organiziral Zdravstveni dom Logatec.

Vse, ki vas tečaj za prve posredovalce zanima, vabimo, da se nanj prijavite na povezavi prvi.posredovalci@zd-logatec.si

Ko bo prijav dovolj, vam bomo sporočili datum pričetka tečaja.

S spoštovanjem!

*Andrea Turk Šverko
z ekipo nujne medicinske pomoči Zdravstvenega doma Logatec*

Sanacija stanja lip v Napoleonovem drevoredu v Logatcu septembra in novembra 2020

Predvidoma med 8. in 11. septembrom 2020 bo na odseku državne ceste R2-409/301 »Vrhnika - Logatec«, od km 7,400 do km 9,300, (v Napoleonovem drevoredu), potekalo odstranjevanje kresnih poganjkov in frezanje štorov, ki so ostali po zadnji sanaciji dreves po žledu. Dela bodo potekala med 8. in 17. uro. Promet bo delno oviran in bo potekal izmenično enosmerno z ročnim usmerjanjem prometa. Možne bodo kratke popolne zapore do 15 minut.

V novembru bo sledila še zasaditev novih dreves na mestih štorov.

Vse udeležence v prometu naprošamo, da upoštevajo prometno signalizacijo in navodila izvajalcev del.

Hvala za razumevanje.

Občina Logatec, Tisa d.o.o. in Kolektor CPG d. o. o.»

OBVESTILO

GLEDALIŠKI ABONMA KOMEDIJE OBČINE LOGATEC

Nadomestni termin odpovedane komedije »VOZI MIŠKO« JE NEDELJA, 27. SEPTEMBER 2020. S to predstavo bomo zaključili abonma 2020/21.

Nemogoče je predvideti, kakšne bodo razmere in ukrepi glede epidemije COVID – 19, zato smo se odločili, da abonmajske sezone 2020/21 ne razpišemo.

Na podlagi razmer in ukrepov se bomo sproti odločali o organizaciji posameznih predstav in vas obveščali preko medijev.

Informacije: matjaz.martinsek@logatec.si

Občina Logatec

OBČINSKI SVETNIKI TUDI O CENI PREVOZA PITNE VODE

Logaški svetniki so pred poletnimi počitnicami »pod streho« spravili sveženj predlogov odlokov in pravilnikov ter podprli predlog, da občinsko priznanje letos podelijo Smučarskemu klubu Logatec za 50-letno delovanje.

Nekaj vsebinske razprave je bil deležen predlog pravilnika o subvencioniranju stroškov prevoza pitne vode v občini Logatec, pri čemer se je izpostavilo vprašanje, kdo naj bo upravičen do te subvencije in ali naj merila upoštevajo zgolj geografsko oddaljenost ali tudi število članov družine. Medtem ko so nekateri razpravljalci poudarjali, da kilometri ceste ne morejo in ne smejo imeti prednosti pred pitno vodo, je župan Menard poudaril, da občani preprosto ne morejo vse odgovornosti prevaliti na občino. Pravilnik so skladno z razpravo popravili tako, da so iz njega izvzeli nekatere neživiljenjske standarde in ga s podanimi predlogi sprejeli.

Odvoz blata še vedno problematičen

Svetniki so prisluhnili tudi letnemu poročilu Komunalnega podjetja Logatec, ki med drugim omenja problem odvoza blata. Ta, kot vemo, ni prisoten samo v Logatcu. Direktor Boštjan Aver: »Trenutno je odvoz blata še velik problem, ki ga skušamo reševati tudi z objavo javnega razpisa za drugo polovico leta. Bomo videli, če

se bo kdo prijavil.« Kot je razvidno iz drugih razpisov, so se cene za odvoz blata povečale več kot 100 odstotkov in se gibljejo nad 200 evrov za tono mulja. »Če se nihče ne bo prijavil, bomo morali problem reševati iz meseca v mesec,« dodaja Aver. Trenutno blato odvaža Saubermacher po naročilnicah, iščejo pa rešitve z Občino Logatec in Vrhniko. »Upamo, da bomo našli primerno investicijo v infrastrukturo za predelavo tega blata, morda celo na Vrhniki,« dodaja sogovornik.

Kopičenje embalaže na Ostrem Vrhju lahko postane ekološka bomba

Odlagališče Ostri Vrh je zaprto, mešane komunalne odpadke odvaža na razpisu izbrano podjetje, ravno tako biološke odpadke Saubermacher. Po Averjevih besedah s tem ni težav, bolj problematičen pa je odvoz embalaže. Na odlagališču je 75 ton lanske in okoli 100 ton letošnje embalaže, nekaj tudi v skladišču pri Saubermacherju. »Čakamo, da nam ministrstvo za okolje in prostor pošlje pogodbo z izbranim izvajalcem Saubermacher, da odpelje staro in novo embalažo. Če pogodbe v kratkem času ne bo, bi kopičenje embalaže na Ostrem Vrhju lahko pomenilo velike težave.

Blanka Markovič Kocen

CERKEV SVETE BARBARE NA RAVNIKU NA POTI PRENOVE

Konec junija se je sestala iniciativna skupina za obnovo cerkve sv. Barbare na Ravniku, župnik in še nekaj ključnih ljudi ter analizirala dosedanje stanje in pogledala načrte za naprej. Zaradi epidemije je odpadlo srečanje za širšo javnost, ki je bilo načrtovano za čas pred veliko nočjo, a so nas ukrepi o prepovedi druženja prehiteli

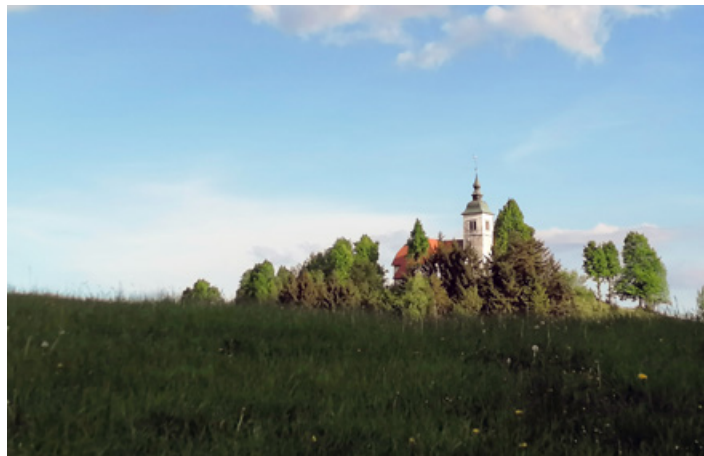
V tem času pa smo uredili kar nekaj birokracije in pridobili potrebne kulturnovarstvene pogoje ter soglasja za nadaljnja gradbena dela. Sestali so se vsi trije sogovorniki, vpleteni v gradnjo ceste do vodohrana, ki jo bo mogoče uporabljati tudi za dostop do cerkve – tako Občina Logatec, Komunalno podjetje Logatec in Župnija Hotedršica. Trenutno poteka priprava različnih idejnih različic. Če bo vse po sreči, bo do izgradnje morda prišlo v letu 2021.

Za letos – v juliju in avgustu – je načrtovana ureditev drenaže okoli cerkve – okoli temeljev, ureditev pravilnega odvodnjavanja in morebiti manjši poseg v spodnji del fasade – cokel.

Poteka tudi popis in pregled stavbnega pohištva – vrata, okna, kljuke, okovje ... Veliko je še dobro ohranjenega, nekaj pa bo treba tudi narediti na novo.

Maja je minilo že eno leto, odkar nas pri cerkvi pričaka knjiga vpisov in vtisov. In v tem času se je nabralo prek 680 vpisov z zanimivimi risbicami in spodbudnim besedilom. Obiskovalcev je seveda še veliko več – saj se vsi ne vpišejo. Verjamemo, da je za marsikoga od vas ta točka eden od priljubljenih ciljev za pobeg v naravo in priložnost, da si nabereimo novih idej in energije, ki jo ta kraj nudi.

V jasnem vremenu imamo od tu lep razgled na bližnjo in daljno okolico. Vidi se kar nekaj vrhov: Triglav, Rjavina, Blegoš, Storžič, Kočna, Grintavec, Skuta. Na drugi strani pa se pred nami v daljavi

pokažejo: Slivnica, Veliki Javornik in cel Trnovski gozd z Velikim in Malim Golakom. Seveda pa ne smemo pozabiti na naše najbližje vrhove v občini Logatec: Travni vrh in Srnjak.

Cerkve sv. Barbare na Ravniku je pomembna v zavesti domačinov in mimoidočih, ki zaidejo k njej. Vsak pride s svojim namenom – kot so prihajali naši predniki že toliko let.

Menda so se v času, ko je za vasjo Hotedršica potekala meja, ki je postavila zaselek Novi Svet na italijansko stran in tako hotela narediti za italijansko govoreč predel, na Ravniku pri cerkvi zvečer organizirali domači pevci, ki so glasno in z zanosom peli slovenske pesmi, da so jih lahko slišali tudi v Novi Svet, kjer je bilo to početje prepovedano. A o tem kaj več v prihodnje ...

Vse kaže na to, da so domačini in okoličani velik in pomemben dejavnik tudi zdaj, ko se ta cerkva obnavlja ... tudi z božjo pomočjo!

Barbara Zelenec
Foto: Maja Fadič

STIČIŠČE SREDIŠČE – PODPORA ZA DRUŠTVA IN ZASEBNE ZAVODE

Regionalno stičišče združuje društva, zasebne zavode in druge nevladne organizacije z različnih vsebinskih področij delovanja. Tako smo na ravni Osrednjeslovenske regije za vas Stičišče Središče v Ljubljani, ki ga vodi Zavod Nefiks.

Vodja Stičišča Jože Gornik: »To, da ima-

mo sedež v Ljubljani, nas ne ustavi, da ne bi aktivnosti izvajali tudi v drugih občinah te regije. Veseli bomo vaše pobude, izražene interesa za sodelovanje ali pa samo vprašanja, na katerega vam lahko odgovorimo«.

Naša vloga je podpora organizacijam v Osrednjeslovenski regiji, kar pomeni, da:

Izvajamo informiranje

- Vsak mesec pošiljamo e-obvestilnik Stičiščnik, ki ponuja aktualne informacije glede razvojnih potencialov za društva, zasebne zavode in druge nevladne organizacije.

- Vzpostavili smo mailing listo, ki se ji lahko pridružite vse organizacije, ki delujete na območju občine.
- Pod imenom Stičišče Središče nas najdete na Facebooku in Instagramu, vse informacije, vključno s prijavi na mailing liste, pa na www.sticisce-sredisce.si.
- Dosegljivi pa smo tudi na elektronski pošti: sticisce@nefiks.si ali na telefonu 040698915.

Izvajamo izobraževanja

- Vsak mesec izvedemo vsaj dve izobraževanju s področij, ki so aktualna za organizacije sektorja: financiranje,

pridobivanje prostovoljcev, upravljanje, vodenje, promocija ... Če se v vaši občini zberejo predstavniki vsaj šestih društev, nas kontaktirajte in bomo usposabljanje po dogovoru izvedli na območju vaše občine.

- Za organizacije, ki bi rade razvile dodatne dejavnosti, imamo poseben sklop usposabljanj »Organizacije z razvojnim potencialom«.

Svetujemo in nudimo:

- osnovno pravno pomoč,
- osnovno pomoč pri administraciji

nevladnih organizacij,

- projektno svetovanje,
- pomoč pri registraciji spletne domene in postavitvi spletne strani,
- pomoč pri pripravi vabil na dogodke, zbiranja prijav in beleženja kompetenc udeležencem z e-Nefiksom.

Pomagamo vam:

- drugim organizacijam predstaviti vašo ponudbo in najti primerno storitev ali produkt, ki ga nudijo druge organizacije (npr. prostore, ozvočenje idr ...) – v nekaterih primerih celo brezplačno.

- V sklopu NVO prijazno najti primerno storitev ali produkt zase po ugodnih cenah ali brezplačno.
- Postaviti spletno stran ali družbena omrežja – dvema organizacijama mesečno brezplačno.

Draga društva, zasebni zavodi in druge nevladne organizacije na področju občine Logatec, vabimo vas, da se nam pridružite, saj lahko povezani skupaj ustvarjamo kvalitetno okolje za življenje vseh občanov. Več informacij najdete na naši spletni strani sticisce-sredisce.si.

KRESNA NEDELJA V HOTE DRŠICI

KTD Hotedršica je letošnjo Kresno nedeljo izvedlo nekoliko drugače kot vsa leta do sedaj. Program smo razdelili na dva dneva – soboto, 20., in nedeljo, 21. 6. 2020. Da pa sta bila oba dneva zanimiva in nepredvidljiva, je poskrbelo tudi vreme.

V soboto popoldne je bila lepo obiskana PRAVLJIČNA POT po Hotedršici, ki je bila namenjena najmlajšim in njihovim spremljevalcem. Člani KTD Hotedršica so se za vlogo pripovedovalca pripravljali pod okriljem Knjižnice Logatec in gospe Petre Rok. Na krožni poti po Hotedršici so na posameznih točkah, pri znamenitostih najmlajšim pripovedovali pravljice, ki jih je po legendah zapisal Roman Treven. Zgodbe so pripovedovali: Andra Mikuž, Brigita Vehar, Roman Treven, Helena Slabe, Tanja Slabe in Lucija Treven. V nedeljo dopoldan je sledilo nadaljevanje programa, začeli smo ga z vzponom na Travni Vrh, 930 m.n.v., najvišjo vzpetino v občini Logatec. Pohodno pot smo za ta namen lično označili z lesenimi usmerjevalnimi tablicami, ki vabijo h pohajkovanju tudi kakšen drug dan. Pohod smo začeli v rahlem dežju z dežniki in se po okrepčilu podali na pot. Na vrhu nas je nagradilo suho vreme.

Popoldan smo se lahko zopet podali na KROŽNO POT. Tokrat je bila v ospredju kulturna in naravna dediščina. Prvo skupino smo po poti popeljali ob 15.00. Krožno pot je odprla folklorna skupine KTD Hotedršica, ki se je predstavila pred obnovljeno zunanostjo črne kuhinje. Zaplesali so valček in polko ter zapeli nekaj pesmi. Drugo skupino pa smo na pot popeljali ob 16.00. Kljub dežnim kapljicam na začetku se je pot odvijala v lepem vremenu. Obiskovalci so s zanimanjem prisluhnili gospe Jožici Nagode, ki je pripovedovala o črni kuhinji. Lastnik Tomažinovega mlina Karol Istenič pa nam je razložil, kako iz žita pridobimo moko. Mnogo vprašanj se je pojavilo ob ogledu zbirke starih predmetov, kjer je odgovore nizala Tinca Korenč s pomočjo mame Romane. Vmes smo si lahko ogledali še tradicionalni zidani notranjski kozolec – topler in se seveda zaustavili pri zemljankah, ki so v zadnjem

času poskrbele za nemalo pravljličnih dogodivščin. Zelo pozorno smo poslušali, kaj vse se je nekoč in tudi še danes shranjevalo v njih. Radovedni otroci pa so pogledovali okrog zemljank in se spraševali, ali bodo zagledali škrata Hotedraža. Pot smo zaključili z obiskom tržnice, ki smo jo zaradi slabega vremena postavili v dvorani stare šole. Domači vaški pridelovalci, obrtniki, izdelovalci so se predstavili s svojimi izdelki. Tako je bilo mogoče kupiti naravne kozmetične izdelke, nakit, moko, sladke dobrote in slaščice ter izdelke izpod rok marljive šivilje. Pohod po interaktivni poti POIŠČIMO ŽREBIČKA pa je vabila in vabi vse ljubitelje skrivnostnih namigov. Pot začnemo pri zadnji hiši na poti v Žejno dolino. Oba zemljevida označenih poti sta na voljo na FB strani KTD Hotedršica. Se vidimo naslednje leto.

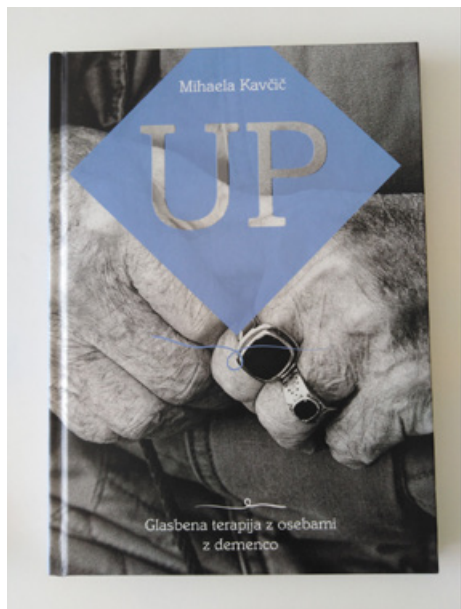
Projekt sofinancira občina Logatec.

Besedilo in foto: KTD Hotedršica

MIHAELA KAVČIČ: UP GLASBENA TERAPIJA Z OSEBAMI Z DEMENCO

UP Ljudje do zadnjega upamo. In upanje je za vse, tudi za osebe z demenco, ki ne prizadene samo posameznika, ampak tudi bližnje. Eden načinov, kako pomagati osebam z demenco, je tudi glasbena terapija. To je Logatčanka Mihaela Kavčič predstavila v knjigi UP glasbena terapija z demenco.

Javno predstavitel so spomladi preprečili ukrepi zaradi epidemije Covid-19. Avtorica želja je, da bi vedenje o glasbeni terapiji prišlo v slovenske domove starejših, pa tudi, da bi dobila mesto v področni zakonodaji, s čimer bi največ pridobile osebe z demenco in njihovi svojci, skrbniki, ne nazadnje tudi institucije in v njih zaposlene osebe.

Knjiga opisuje učinek glasbene terapije, njen vpliv na starostnike oziroma osebe z demenco, ponuja pregled raziskav na to temo, dopolnjuje jih s svojimi izkušnjami. Ob prebiranju knjige nas ves čas spremlja avtoričin čuteč odnos do starejših, katerim se posveča z vsem srcem. Na kratko o knjigi: »Pričujoča knjiga je namenjena širši javnosti, strokovnemu kadru v domovih starejših, svojcem ljudi z demenco in vsem, ki jih področje demence zanima ali so z njo kakorkoli povezani. Sestavljena je iz dveh delov: prvi zajema

starost, demenco, glasbeno terapijo in značilnosti glasbeno-terapevtskega dela, drugega pa tkejo t. i. zgodbe življenja s kratkimi razlagami.«

»Sem deklica mlada, vesela, sem pravo slovensko dekle,« je Mihaela Kavčič v mladih letih prepevala skupaj s staro mamo, ki je pozneje zbolela za demenco. S pesmijo ji je krajšala tudi dneve v domu starejših. Očitno ji je petje dano v zibelko, saj še danes vodi pevske zборе v Logatcu, z veseljem pa govori tudi o »svojih« učenecih na podružnični osnovni šoli Vrh Svetih Treh Kraljev, kjer je zaposlena. Po gimnaziji je vpisala študij razrednega pouka, se izpopolnjevala v študijskem programu Pomoč z umetnostjo, smer glasba na Pedagoški fakulteti v Ljubljani. Pred dvema letoma je zaključila študij Glasbene terapije na Inštitutu Knoll v Kranju. Kot glasbena terapevtka dela v Domu Marije in Marte (edini v Sloveniji, ki ima zaposlenega kvalificiranega glasbenega terapevta!), projektno v Domu starejših Logatec (Grapovčnik).

Sicer pa znanje na tem področju stalno izpopolnjuje v tujini. Je tudi soustanoviteljica centra Ad libitum in predsednica društva Ad libitum.* Slednje je tudi izdajatelj knjige. Za sofinanciranje gre zahvala Občini Logatec in Andreas Tobias Kind Stiftung, Hamburg, Nemčija.

Besedilo in foto: Brane Pevec

* *Ad libitum* – glasbeni pojem, znak, pomeni »po želji izvajalca«

Poletje bo vroče, a le do sredine avgusta

Zadnji dan junija je na travniku OOPZ Logatec med drugimi pel Lovski pevski zbor Martin Krpan Bloke. Njihov član je tudi ljubiteljski vremenar magister Dušan Kaplan z Blok. Seveda brez besed o vremenu ni šlo: »Urban in Medard sta svetnika, ki sta »zakrivila« dosedanje nestanovitno vreme. Podobno bo še skoraj do začetka pasjih dni (22. 7.), potem pa bo nastopila vročina. A le do dneva po Marijinem prazniku, ko se bo zopet občutno ohladilo. Babje poletje bo, torej teden ali dva lepega vremena bomo imeli še v drugi polovici septembra.«

Še o zimskih mesecih:

»Pozorni moramo biti na vreme na Sv. Jakoba dan (25. 7.). Kakršno bo dopoldne, bodo dnevi pred božičem, popoldne pa bo vplivalo na dneve po njem.« Sicer pa pozimi lahko pričakujemo več padavin, torej tudi več snega, kot smo ga vajeni zadnja leta.

Toliko na kratko. Potem pa je bil zopet čas za petje.

Besedilo in foto: Brane Pevec

ČLANI KLUBA ZDRAVLJENIH ALKOHOLIKOV USPEŠNO V TREZNO ŽIVLJENJE

Prvo junijsko soboto smo se člani Kluba zdravljenih alkoholikov po skoraj treh mesecih ponovno srečali. Imeli smo krajši pohod, ki smo ga zaključili v Žibršah, kjer so nas čakale dobrote z žara. Krajšemu kulturnemu programu je sledilo poročilo predsednika kluba o delovanju leta v času prepovedi druženja. Naša redna letna skupščina, ki bi morala biti v začetku aprila, je odpadla, zato je predsednik podelil priznanja članom za eno, pet, deset in celo trideset let treznega življenja. Pozdravili smo jih z bučnim ploskanjem in jim zaželeli še veliko lepih doživetij in uspeha v življenju brez alkohola. Sledilo je veselo popoldne ob prijetnem kramljanju, saj se nekateri niso videli ves čas karantene. Čutiti je bilo, kako smo pogrešali družbo in predvsem

pogovor, saj si s tem veliko pomagamo pri uspešni rehabilitaciji in ponovni vključitvi v družinsko in družbeno življenje. V mesecih, ko ni bilo tedenskih srečanj, smo se veliko pogovarjali po telefonu in bili v stiku tudi z našo terapevtko, ki je bila dosegljiva v vsakem trenutku, če bi prišlo do morebitnih težav ali celo želje po ponovnem pitju. Imeli smo tudi nekaj klicev novih članov, ki bi se vključili v program. Ponudili smo jim pomoč v obliki pogovora in publikacijo, ki bi jim morda koristila pri odvajanju od zasvojenosti in poskusu pričeti živeti malo drugače. Ker v zdravstvenem domu še ne moremo imeti srečanj, bomo do nadaljnjega to poskušali nadoknaditi z druženjem v naravi in organizirati več pohodov po bližnji in daljni okolici.

Miro

DOBRE KMETIJSKE PRAKSE ZA ZMANJŠEVANJE IZPUSTOV AMONIJAKA

Izpusti amonijaka v zrak predstavlja problem zaradi neposrednih in posrednih vplivov na zdravje ljudi, konkurenčnost kmetovanja in naravno okolje. Amonijak v velikih koncentracijah neposredno škoduje zdravju in počutju ljudi ter rejnih živali. Še bolj zaskrbljujoč je njegov posredni učinek. Prispeva k nastajanju prašnih delcev, ki povzročajo bolezni dihal ter bolezni srca in ožilja.

Z amonijakom izgubimo v okolju dušik, ki je dragoceno rastlinsko hranilo. S kmetij izgubimo približno 35 % vsega dušika, ki ga izločajo rejne živali, in približno 5 % dušika iz mineralnih gnojil.

Na živinorejskih kmetijah je možno izpuste zmanjšati tudi do trikrat. Možnosti so predvsem v krmljenju obrokov z majhno vsebnostjo beljakovin, v izboljšanju načinov reje in skladiščenja živinskih gnojil ter načinov gnojenja z manjšimi izpusti.

Največ amonijaka se v ozračje sprosti pri gnojenju z živinskimi gnojili, sledijo izpusti iz hlevov in na paši, izpusti iz skladišč živinskih gnojil ter izpusti zaradi gnojenja z mineralnimi gnojili.

Strategija za izboljšanje kakovosti zraka Program Čist zrak za Evropo, COM(2013)918 na področju zmanjševanja izpustov predvideva številne aktivnosti. Do leta 2030 bomo morali izpuste postopno zmanjševati do ravni, ki bo najmanj 15 % nižja od izpustov v letu 2005. Z izpolnjevanjem teh obveznosti trenutno nimamo težav, saj so izpusti v kmetijstvu v zadnjih letih približno 5 % pod ravno iz

leta 2005. Sledenje ciljni vrednosti pa bo zahtevalo spremembe nekaterih kmetijskih praks, predvsem na področju gnojenja z živinskimi gnojili.

Rastline za rast potrebujejo hranila. Med najpomembnejšimi je dušik, ki ga naložijo v beljakovine. Te so tudi nujno potrebno hranilo za ljudi in živali. Rejne živali del dušika naložijo v proizvode (meso, mleko, jajca, volna), preostanek pa izločijo z blatom in sečem. Če imajo kmetijske rastline na voljo več dušika, kot ga potrebujejo, se povečajo izgube dušika v vodo in zrak. To velja tudi za živali. Izgube dušika v okolje zelo učinkovito zmanjšamo tako, da ne gnojimo vseh kmetijskih rastlin prek njihovih potreb, rejnim živalim pa v obrokih ne ponudimo več beljakovin, kot jih potrebujejo.

Na izkoriščanje dušika vpliva tudi oskrbljenost kmetijskih rastlin z drugimi hranili, predvsem s fosforjem in kalijem. Izgube dušika se povečajo tudi v primeru pomanjkanja vode. Za dober izkoristek dušika je treba rastline celovito oskrbeti, vključno z

varstvom pred boleznimi in škodljivci.

Pogosto zasledimo trditve, da so veliki pridelki kmetijskih rastlin in dobri rezultati reje živali povezani z onesnaževanjem zraka in vode z dušikovimi snovmi. To velja le, če bile pri gojenju kmetijskih rastlin in rejnih živali uporabljene prevelike količine dušika in beljakovin. Na splošno pa velja, da je izkoristek dušika oz. beljakovin najslabši prav pri majhnih pridelkih, pri počasi rastočih živalih, molznicah z nizko mlečnostjo, nesnicah z majhno nesnostjo.

V Sloveniji razpolagamo z velikimi količinami živinskih gnojil. S pravilno in pravočasno rabo gnojil bi bilo mogoče njihov izkoristek izboljšati, izpuste amonijaka in drugih dušikovih spojin v okolje pa zmanjšati. S tem bi se zmanjšale tudi potrebe po dušiku iz mineralnih gnojil in izpusti amonijaka zaradi gnojenja z njimi. Metuljnice (detelja, lucerna, stročnice idr.) so sposobne v sožitju s koreninskimi bakterijami vezati dušik iz zraka in s tem prispevati k oskrbi kmetijskih rastlin z dušikom.

(nadaljevanje v naslednji številki)

Povzeto po SVETOVALNEM
KODEKSU DOBRIH KMETIJSKIH
PRAKS ZA ZMANJŠEVANJE
IZPUSTOV AMONIJAKA, Jože Verbič,
Kmetijski inštitut Slovenije, Ljubljana,
2020

*Mojca Vavken,
kmetijska svetovalka*

LOGAŠKI UTRIP 1970 – 2020: kratek prelet nekaterih dogodkov

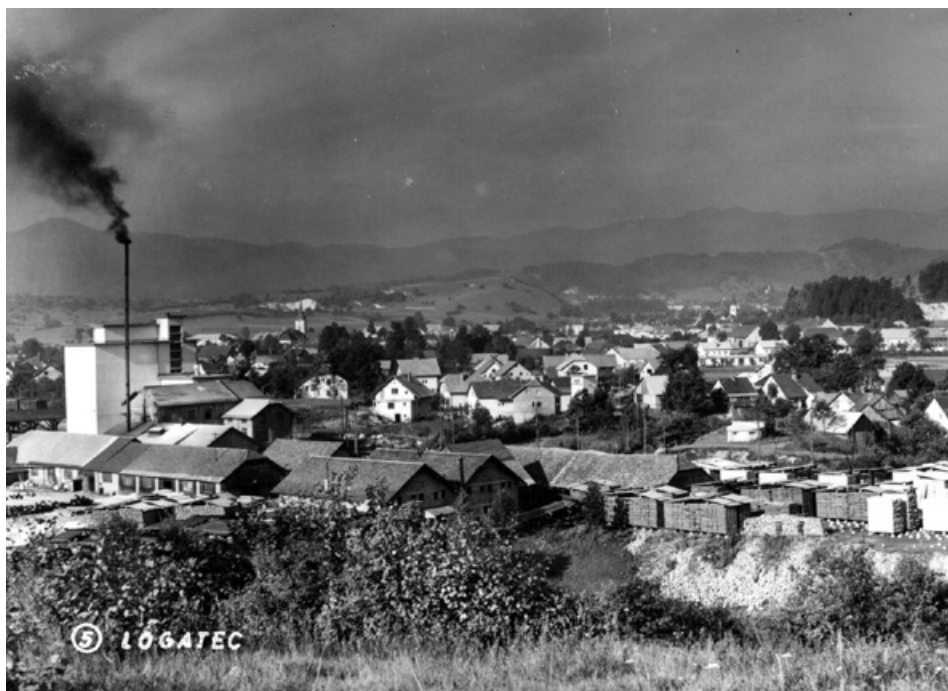
Na nekdanji praznik »dan vstaje slovenskega naroda«, 22. jul. 1970 so ponovno začele izhajati Logaške novice (LN). Četudi glasilo tovarne KLI Logatec, so LN beležile pomembne dogodke v občini Logatec in so do danes glavni popisovalec družbeno-političnega življenja v občini.

Občina Logatec je takrat štela okoli 7.500 prebivalcev. Največji delodajalec je bila tovarna KLI (Kombinat lesne industrije). Skozi Logatec vodi pomembna prometnica proti zahodu in obali, zato so tu oddajali tujske sobe, gostišče Krpan z avtobusno postajo pa je bilo znano po vsej Jugoslaviji in zunaj nje. Logatec se je počasi širil z individualnimi hišami, pa tudi z bloki. L. 1971 je bila v gradnji avtocesta Vrhnika-Postojna (ki je pozneje razbremenila Logatec), razsajala je zlatenica, dograjena je bila tovarna Valkarton in ustanovljena Temeljna kulturna skupnost, ki je skrbela za financiranje kulture. 25. nov. je bila stavka zobozdravstvenih delavcev v ambulanti Logatec. 13. apr. 1972 je ladja Logatec prvič priplula v matično luko Koper; prebivalstvo se je cepilo proti črnim kozam; vnovič (po l. 1964) začne delovati glasbena šola pod vodstvom Ilije Markovića, urbanist Pavle Mihevc pa v LN razmišlja o ureditvi logaške poseljene kotlinske krajine. 19. nov. Logatec postane uradno enotno naselje z ulicami. 1973: Posledica partijskega boja proti »liberalizmu in tehnokratizmu« je prisilni odstop dir. KLI, Antona Antičevića. Samoupravljanje pretvori KLI v TOZD-e (27. 12.) in sam pozneje pristane v SOZD-u Slovenijales. 1974: 26. mar. je protestno zborovanje v ND zaradi note italijanske vlade (11. mar.), ki je izražala pretenzije tudi do naše Primorske. Feb. 1975 »Občina« razglasi lipov drevored za hortikulturni spomenik. Marca izide 1. št. LN (novo štetje letnikov!) kot glasilo vseh občanov pod okriljem "socialistične zveze delovnega ljudstva" (SZDL). 7. sep. pred ND 10.000 ljudi proslavlja 30-letnico osvoboditve. Duh časa veje v LN. To-

varniških novic je manj, večji poudarek je na »državnih« praznikih, dogodkih iz let 1941-1945, samoupravljanju, delovnih brigadah, obrambno-zaščitnih vajah, kar se odraža tudi na naslovnica. A tudi kulturnih in športnih novic ne manjka. Tako je 25. maja 1976 Ilija Marković z Društvom mladih glasbenikov (in mažoretami) gostoval na zaključku »Titove štafete« na beograjskem stadionu pred Titom, poleti pa še v Šibeniku. 15. julija je bilo ustanovljeno Društvo samostojnih obrtnikov Logatec; Smučarsko skakalni klub Logatec prejme Bloudkovo plaketo. Konec februarja 1977 je bila v kinu ND projekcija Duletičevega filma »Med strahom in dolžnostjo«, v katerem so nastopali tudi Logatčani (R. Čamernik, M. Štefančič idr.). Logatec je 28. jan. 1979 prizadela poplava. Komandant 29. hercegovske divizije, ki je osvobodila Logatec, Vlado Šegrt, postane častni občan. Izvedena je bila obrambno-reševalna akcija NNNP (Nič nas ne sme presenetiti). Leta 1980 umre tudi kultni predsednik Jugoslavije, tovariš Josip Broz – Tito, kar se odraža povsod, tudi v LN (»Po Titu

Tito!«). Politika družbo vse bolj militarizira – trend vključitve žensk v teritorialno obrambo in jugosl. armado (JLA). Logaške novice prinašajo vedno več prispevkov o vojski iz »kasarne« v Blekovi vasi. L. 1981 šteje občina okoli 8300 prebivalcev; 1. sep. začne obratovati avtobusna linija (»LPP«) Logatec-Ljubljana; 1. 1983 je ustanovljeno TV dopisništvo za Notranjsko. Janez Škrli je l. 1985 v Nedeljskem dnevniku ostro obsodil nepietetno odstranitev posmrtnih ostankov okrog cerkve v D. Logatcu. O sestanku verske in samoupravne skupnosti glede tega so poročale tudi LN. Nakazovali so se novi časi ...

Hudo neurje je 23. avg. 1986 prizadelo Hotedrsko z okolico. Septembra je v ND M. Štefančič vodil razgovor (s sodelovanjem Marjana Geohellija, Julke Fortuna in Primoža Sarka) s pisateljem Partljičem (»Smoletova Antigonja odpira vprašanje: ali smemo v pravem grobu pokopati brata izdajalca?«). V začetku leta 1987 je bilo tradicionalno srečanje domače verske skupnosti z občinskim vodstvom; »Grad-

Vir: Zbirka starih razglednic Knjižnice Logatec

Novo naselje nad Narodnim domom (Vir: arhiv LN)

nik« je poleg blokov za Jačko gradil zaklonišče za 300 oseb. Pisna podpora nekaterih Logatčanov »Odboru za varstvo človekovih pravic« (v prostorih LB Logatec, 17. 6.) v pomoč Janši, Borštnerju, Tasiću in Zavrlu; 30. 6. je M. Geohelli organiziral dobrodelno kinoprojekcijo v ta namen. Jeseni nastane prva polit. opozicija v Logatcu – podružnica Slovenske kmečke zveze. 16. jan. **1989** v Knjižnici Logatec ustanovijo »Pododbor za varstvo človekovih pravic« pod vodstvom M. Geohellija (vodja knjižnice), iz katerega vznikne SDZ in kasneje DEMOS. Marko Kek v majskih LN objavi članek »Spodkopavanje političnega sistema ali kdo se zavija v plašč demokracije« kot odgovor na intervju s sekretarjem logaških komunistov (Delo, 24. mar. 1989). 22. jun. je bila v ND medijsko zelo odmevna javna tribuna – soočenje vladajoče partije z opozicijo (»sestop komunistov z oblasti, konec enopartijskega sistema«). Skupščina občine (SO) poda 21. maja **1990** protestno izjavo v zvezi s predajo orožja TO v roke JLA. Poleti na 2. Mlad. razisk. taboru arheolog Marko Frelih s sodelavci odkrije ostanke domnevne rimske poštna postaje »Mansio Longatico« pod ND.

Septembra izidejo LN kot glasilo SO Logatec. Začne se nova doba Logaških novic.

Konča se doba »socialističnih« LN. Če je še l. 1989 na naslovnici Tito, je zdaj v LN Slomšek. Cerkveno občestvo počasi širi svoj prostor v LN. Marko Kek napiše odličen (še danes aktualen) članek »Quo vadis, sprava?« Konec sept. akcija »CE-TAGOL-90« (Logatec-90) pod vodstvom Mira Pogačnika: skrivanje orožja in streliva TO na Logaškem. **L. 1991** ima občina 9827 preb. Febr. priznanje prejme župnik T. Kompare. 27. jun. se začne vojna za Slovenijo. Domovina je obranjena, a žal z domačimi žrtvami. **1992:** prve medalje za državo Slovenijo: Bogo Štempihar in Miha Grom osvojita zlate medalje na SP na Floridi v raketnem modelarstvu. Oktobra v knjižnici gostuje nekdanji domobranec Ljenko Urbančič. M. Štefančič, član »Krišćanskih demokratov«, postane državni svetnik; v Rovtah in na Vrhu sv. Treh Kraljev sta maši zadušnici za žrtve povojnega nasilja. **1994:** preobrazba lokalne samouprave; 21. apr. posvet o Gosarju. Julija je v LN »Odbor za postavitev farnih plošč« objavil abecedni seznam žrtev povojnih pobojev v Logatcu; 27. nov. je bilo odprtje spomenika dr. Andreju Gosarju. **1995:** Logatec dobi ambulanto za ultrazvok; logaški radio NTR začne oddajati 29. jun. Na farnem dnevu gostuje folklorna skupina Slovencev iz Argentine. Logaški oktet gostuje

v Argentini. **1996:** 26. jun. postane Marko Smole častni konzul Republike Sejšeli v Sloveniji. **1997:** 17. jan. se je v logaški vojašnici začel usposablјati 10. bataljon za mednarodno sodelovanje.

2000: poleti dobrotnik Andrej Žigon obišče misijonarja Pedra Opeko in »njegove« reveže na Madagaskarju; 20. september postane nov občinski praznik. **2008:** 20. jun. je po novem statutu Občina Logatec dobila nov grb in zastavo. **2009:** 9. dec. je odprtje Upravnega centra. **2010:** 18. in 19. sep. so na Logaškem katastrofalne poplave. **2014:** februarja Logaško prizadene hud žled, pozneje posledično še poplave. **2020:** občina ima 14.396 prebivalcev. Marca je pandemija koronavirusa dosegla Slovenijo in življenje se je spremenilo tudi v Logatcu.

Občina Logatec je od 11. sep. 1976 pobratena z Občino Gacko iz BiH, od 20. mar. 1982 pa z Občino Repentabor IT. Prvih 30 let so Logatec kulturno najbolj zaznamovali pesnik Andrej Žigon, Logaški oktet in Pihalni orkester, kasneje še Marjan Gradolnik s svojimi glasbeniki in skupina Fed Horses. Logaška glasbena šola vsekozi »rojeva« vrhunske glasbenike. Tudi uspehi športnikov, modelarjev, umetnikov, jamarjev in znanstvenikov so izjemni. Številna kulturna, turistična in športna društva bogatijo življenje. Požrtvovalnost in kvaliteta logaških gasilcev, članov Civilne zaščite in reševalcev Zdravstvenega doma Logatec sta ponos občine Logatec. V zadnjih dvajsetih letih doživlja občina veliko urbanističnih, gospodarskih in socialnih sprememb. Logatec ima status mesta od 14. januarja 2006. S številnimi trgovskimi hišami dobiva »podobo raja« ... Zgrajeni so domovi za starejše občane, vrtci, obrtno-industrijski coni, dograjene šole, a vse to ne dohaja novih pozidav in priseljevanj. Kljub negotovim časom se občina razvija. Tudi na področju turizma in kmetijstva.

Gvido Komar

LOGAŠKE NOVICE - DOKUMENT ČASA

Marcel Štefančič, pisatelj, novinar, urednik, ljubitelj gledališča in petja ... In še marsikaj je, s čimer bi lahko označili enega najprepoznavnejših občanov Logatca, ki je bil dolga leta tudi urednik, vseskozi pa soavtor Logaških novic in v zadnjih letih tudi član uredniškega odbora letih. Njegovi spomini sežejo v daljne začetke našega občinskega časopisa, obujali smo jih tudi za naše bralce.

Pri Logaških novicah sodeluješ že vse od začetka - kako se spominjaš prvih mesecev, let?

Bili so zanimivi časi. Časi, ko sem lahko sodeloval pri Novicah, bil lektor, a moje ime se ni smelo nikjer pojaviti. Bil sem uporaben, a v kolofonu bi me zamen iskali. Tisti časi ... Ljudje na določenih položajih so morali imeti politični blagoslov, jaz pa ga nisem imel. Da vodstvo ni imelo težav, sem bil tako rekoč anonimen. V podjetju KLI so spodbudili idejo, da se Logaške novice oživijo na novo. Logaške novice so v KLI-u izhajale leta 1954 in 1955, 1956 pet števil, za leto 1957 ni podatkov, najverjetneje takrat Novice niso izšle, 1958. pa je sledila številka, posvečena športnim dejavnostim. Vse letnike predhodnih Logaških novic je urejal Branko Malus, zaposlen v KLI-u. Potem je izdajanje Logaških novic ugasnilo.

Direktor Antičević je idejo vnovič obudil, imenoval urednika Albina Čuka, tudi iz KLI-a, ki me je nagovoril k sodelovanju.

Prvotne Logaške novice so bile izrazito tovarniški časopis, prinašale pa so tudi že informacije, podatke od zunaj. Od leta 1977 so začele julija redno izhajati kot mesečnik pod okriljem Klia. Od takrat naprej se štejejo letniki. Leta 1975 so Novice začele izdajati takratne politične organizacije s SZDL na čelu.

Kdaj si prevzel urednikovanje?

Leta 2002. Z osamosvojitvijo Slovenije, ko SZDL kot organizacija ni več obstajala, je funkcijo izdajatelja prevzela občina. Novice sem urejal osem let.

Koliko ljudi je takrat ustvarjalo Logaške novice?

Zelo malo. Takrat sem imel velike težave za pridobitev piscev. V uredniškem odboru nas je bilo pet, in sicer zelo pisana sestava: Albin Čuk, Janez Gostiša, Metka Bogataj, potem tudi Brane Pevec.

O kakšnih temah ste pisali?

Postavil sem vsebinske sklope kot na primer Gospodarske diagonale, Športni kalejdoskop ... Začeli smo z občinskimi tematikami, vedno je bil pogovor z županom. Moji uvodniki so bili spotakljivi, leta 2009 sem bil razrešen, ker sem šel nekaterim malo na živce. Takratna stranka LDS me ni prenesla. Bil sem pravi liberalec. Prepričan sem bil, da je treba o življenju pisati,

poročati brez skrivanja in olepšav. V uvodnikih sem premalo hvalil, nekaj časa so me trpeli, potem naveličali. Časopis je bil sicer dobro sprejet, bran, z različnih koncev sem slišal komentarje, da so Novice sprejemali take, kakršne so bile. Na to sem ponosen. Tudi drugi uredniki so svoje delo opravljali korektno.

Kakšno pa je bilo oz. je še poslanstvo Logaških novic?

Slednje sicer opravljajo svojo nalogo, tisto, zaradi česar so bile ustanovljene in kar sem ves čas poudarjal: Logaške novice morajo biti dokument časa in informativno glasilo. Naj ne bo dogodka, ki bi se zgodil v občini, da se ne bi objavil v takšnem ali drugačnem obsegu.

Pri Logaških novicah še vedno sodeluješ kot član uredniškega odbora. Če primerjaš tedanje delo z današnjim - kje so ključne razlike?

To je zgolj formalna stvar. Zdaj so Novice po vsebinskih sklopih drugače postavljene, vsebinsko pa se ne razlikujejo veliko. Uvodnike sem za razliko od današnjih pisal sam, sem pa imel v vsaki številki pogovor z županom, kaj se je v zadnjem mesecu zgodilo in kaj se načrtuje. Vsakič. Razlika je v tehnologiji. Sprva so prihajali rokopisni teksti, leta 2006 smo začeli uporabljati elektronsko pošto, a ne še vsi. Material

Grafika Gracer, kjer so se tiskale Logaške novice v času Štefančičevega urednikovanja. Vir: arhiv Grafike Gracer

sem na disketah nosil v Celje, k istemu ti-skarju kot danes. Času primerno pač se je tehnika razvijala.

Se ti je kak dogodek iz časa urednikovanja še posebej vtisnil v spomin?

Tedaj so se v Logatcu veliko pogosteje kot danes vrstili obiski raznih ministrov in visokih uradnikov. Pripravljali smo pogovore z njimi. Tudi ljubljanski nadškof je bil tu.

Je bil Logatec tedaj bolj v ospredju kot danes?

Več odmevnosti je bilo. Do leta 2004 je bil v skladu s politiko osrednjih glasil - Delo, Dnevnik ... - Logatec bolj prisoten. Potem

so to sami odrezali, lokalne problematike osrednji mediji odklanjajo.

Kaj bi kot nekdanji urednik sporočil bralcem LN za naslednjih 50 let?

Bralci Logaških naj le-te še naprej sooblikujejo tako, da jih berejo, so jim zvesti, na ta način tudi zavezujejo uredništvo, da je skrbno pri pripravi, skratka, da je obojestranska prisotnost bralcev in piscev, da se dopolnjujejo ... Da bodo Logaške še naprej sledile vsemu, kar se v naši občini dogaja. Dobro je, da časopis skrbi tudi za primeren jezik, ne podleže modernističnim trendom, ki kažejo neznanje. Naj živijo Logaške novice še naslednjih 50 let!

Blanka Markovič Kocen

Že 50 let med nami – Logaške novice

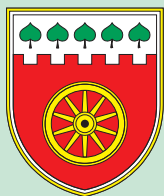
Vkrogu življenja se stvari ves čas spreminjajo. V zadnjih petdesetih letih smo dobili novo samostojno državo Slovenijo, menjale so se vlade, prepričanja, v občini se je priselilo veliko družin, v šolah in vrtcih so se zvrstile številne generacije otrok, gradila so se nova naselja, rasla in zapirala so se gospodarska podjetja. V vsem tem času pa so kot rdeča nit, ki nas povezuje in beleži potek našega življenja, živele Logaške novice, ki so jih oblikovali uspešni uredniki in pisci vaših-naših zgodb.

Vesel sem, da so se vodilni možje nekoč močnega gospodarskega podjetja Kli Logatec, po katerem je bil naš kraj prepoz-

nan po vsej nekdanji skupni državi in onkraj njenih meja, odločili, da svoje glasilo, ki je bilo sprva namenjeno le njihovim delavcem, razširijo tudi z vsebinami, ki so zanimale širšo družbo - občane. Tako so njihove novice postale tudi naše. In tako že 50 čudovitih let.

Ob jubileju vsem ustvarjalcem Logaških novic želim veliko dobrih in zanimivih zgodb, ki jih boste vestno zapisovali in objavljali v nam priljubljenem občinskem glasilu. Vam, dragim bralcem, pa naj Logaške novice ostanejo rdeča nit in vez s krajem, v katerem živite in ga sooblikujete.

Vaš župan Berto Menard

Jubilejna razstava

ob

50-letnici izhajanja Logaških novic

Preddverje Upravnega centra Logatec

Razstava bo na ogled, **od 10. do 30. septembra 2020**, in sicer v poslovnem času Upravnega centra.

POL STOLETJA OBRTI IN PODJETNIŠTVA NA LOGAŠKEM

Leta 1970 je eden največjih svetovnih ekonomistov Paul Samuelson prejel Nobelovo nagrado za ekonomijo. Pripisujejo se mu zasluge za matematično analizo o ravnotežju med ponudbo in povpraševanjem, na kateri temelji moderna ekonomija. Na Slovenskem je takrat politika z gospodarsko reformo z liberalnejšim pobudam šele odpirala obrtništvu spodbudnejše možnosti.

Vedeti namreč moramo, da je prvo polovico 20. stoletja zaznamovala svetovna gospodarska kriza, dve svetovni vojni in obdobje socializma. Povojna oblast ni bila naklonjena razvoju zasebnega obrtništva in ga je z različnimi ukrepi poskušala zatirati ali vsaj postavljati na stranski tir. Kljub težkim razmeram so nekateri obrtniki na tak ali drugačen način po 2. svetovni vojni nadaljevali z delom, nekateri bolj hrabri pa tudi pričeli z obrtno dejavnostjo.

Kot lahko preberemo v zborniku ob 30-letnici Območne obrtne zbornice Logatec Od obrti in podjetništva (ur. Marcel Štefančič, org. Janez Gostiša) so se v 70-ih letih prejšnjega stoletja na Logaškem začele ustanavljati oziroma razširjati obratovalnice z več zaposlenimi delavci, oživljalo se je zasebno gostinstvo, pojavljajo se nove obrtne dejavnosti, ki jim je potrebe nareko-

val čas ter jih podprl tudi takratni tehnološki razvoj, kot so kovinarske in finomehanske dejavnosti. Že takrat pa je začelo pešati čevljarstvo, kolarstvo in kovaštvo.

Kreditna politika je v dolгих povojnih letih povsem zaobšla obrtništvo. Šele ko so se začeli obrtniki povezovati oziroma razvijati kooperativne odnose med organizacijami združenega dela in zasebnimi obrtniki se je v politiki razumelo, da tudi ti potrebujejo kredite za delo in razvoj.

Jeseni 1970 se je zgodilo odmevno srečanje obrtnikov, gostincev in avtoprevoznikov občine Logatec, ki je pomenilo priprave za ustanovitev obrtniške organizacije pri nas. Srečanja so se udeležili tudi predstavniki republiške gospodarske zbornice, zavoda za socialno zavarovanje in predsednik skupščine občine. Takratna žgoča aktualna vprašanja niso bila spet toliko drugačna od sodobnih, današnjih poslovnih dilem. Govorili so o prometnem davku, zasebni lastnini, cenzusu delovne sile in velikosti poslovnih prostorov, davčni odmeri, zagotavljanju investicijskih sredstev – zlasti za začetnike – možnosti najemanja kreditov, socialnem in pokojninskem zavarovanju, razvojem programu obrti. Zaradi teh perečih zadev je namreč tedaj upadlo zanimanje za privatno obrt in vajiništvo.

Tednji register je pokazal, da je bilo v občini pred 50 leti prijavljenih le 74 obrtnikov, od teh je bilo največ – 17 avtoprevoznikov, 10 zidarjev in prav toliko gostincev. Najbolj deficitarni pa so se pokazali poklici v šiviljstvu, krojaštvu in čevljarstvu.

Pred 50 leti se je med takratnimi obrtniki vse bolj začela kazati potreba po njihovem organiziranju v svoji stanovski organizaciji, kjer bi mogli učinkoviteje reševati skupne dileme. Vendar jim to takratna zakonodaja ni omogočila, na drugi strani pa je to omogočala delavcem s povezovanjem v sindikate.

Leto 1970 lahko štejemo kot enega večjih mejnikov, ki je kmalu za tem prinesel izvolitev iniciativnega odbora za ustanovitev društva obrtnikov, ki mu je predsedovala Rezka Bizjak, zdaj že pokojna gostilničarka iz Rovt.

Da ima logaška občina bogato obrtniško tradicijo, govorijo ohranjeni dokumenti o obrtniški in trgovinski zadrugi iz devetdesetih let 19. stoletja, posebej zanimiva so ohranjena zadružna pravila krčmarjev vseh vrst, mesarjev, klavcev drobne živine, trgovinskih in svobodnih obrtov.

Dejan Šraml

Logaški mizarji pred pol stoletja pri ocenjevanju tehničnega pouka – Alojzij Molk st. (levo) in Lovrencij Grom st. (desno).

LOGATEC IN UREJANJE PROSTORA V OBČINI PRED 50 LETI

Poglejmo, kako se je prostor na državni ravni urejal pred petdesetimi leti. To je bilo zanimivo obdobje, za katerega je značilen poskus intenzivne sinteze med ekonomskimi, socialnimi in prostorskimi vidiki razvoja, uveljavil se je t. i. sistem družbenega planiranja. Prav v 70-ih letih se je prvič pojavila zahteva za varstvo kmetijskih zemljišč. Ta zahteva se je glede na takratno ustvarjeno družbeno zavest prelevila v eno od prioritetenih strateških nalog urejanja prostora, ki pa je desetletje kasneje, žal, zamrla.

Zakon o regionalnem prostorskem planiranju iz leta 1967 je sicer v planski proces pod skupno sintagmo »varovanje pokrajine« vključeval tudi varstvene zahteve, pri čemer pa ni posebej izpostavljal posameznih lastnosti prostora, ki bi jih bilo treba eksplicitno varovati. V začetku 70-ih let se je tako veliko govorilo o interdisciplinarnosti, timske ter inter-institucionalnem delu. Prostorski planerji so medse vabili okoljevarstvenike, sociologe, ekonomiste, agronome, hidrologe, prometne inženirje. Toda ta komunikacija je bila samo enostranska, enosmerna. Druge stroke so odrivale prostorsko načrtovanje in si prilasčale vedno večji kos prostora iz svoje domene. Kmetijstvo, varstvo naravne, kulturne dediščine, krajine, varstveni pasovi virov pitne vode, zaščiteni gozdovi so postali prostori, izključeni iz prostorskega načrtovanja. Urbanistom so ostajale zaplate, krni, ostanki prostora za lociranje potrebnih razvojnih projektov. Prostorsko urejanje je postalo izključujoče in ne usklajevalno. V dojemljanju ljudi sta se pojma urbanizem in prostorsko načrtovanje vse bolj razumela kot varstvo okolja – kot tisto edino pravilno urejanje prostora. Najboljši načrtovalec prostora naj bi bil tisti, ki varuje, prepoveduje, riše vse širše meje varovanih območij.

Kot zanimivost navajamo, kaj je bilo dovoljeno graditi:

Znotraj strnjenih naselij je dovoljeno graditi: stanovanjske hiše; objekte za lokalno gospodarsko dejavnost; objekte lokalnega družbenega pomena; komunalne in druge naprave; javne ceste in vaške poti; počitniške hiše, lovske, gozdarske, jamarske in planinske kočice; pomožne objekte.

V samo desetih točkah je bil v urbanističnem redu določen tudi način urejanja, med drugim:

- dovoljena je graditev pritličnih, visokopritličnih in enonadstropnih objektov, pri čemer se njihova višina prilagodi gabaritu naselja in da se pri oblikovanju objekta upoštevajo značilnosti naselja in okolja,
- novi objekti morajo biti od obstoječih zgradb drugih lastnikov odmaknjeni najmanj 8 metrov,
- graditev smetiščnih jam je dovoljena v naseljih, kjer ni urejen odvoz smeti. Smetiščne jame morajo biti betonske in pokrite,
- ob dokončanju objekta mora investitor obvezno izvršiti zunanjo ureditev, kot je določeno v lokacijskem ali gradbenem dovoljenju

Za graditev pomožnih objektov pa se je štelo:

Graditev drvarnic, smetišč, svinjakov, zajčnikov, kokošnjakov in golobjakov, ograj, zamenjava oken in vrat, povečava dimnikov ...

Danes seveda prostorskega planiranja ne moremo več razumeti, kot so ga razumeli v 70-ih, v 80-ih letih. Ne more biti normativni plan, ampak fleksibilen inštrument, ki določa procesna pravila, to je, kako se bo kontinuirano, z vključevanjem vseh, glede na potrebe, odločalo. To pa pomeni, da ni več problem, ali se tisto, kar je narisano v planu, realizira ali ne, ampak so pomembni kriteriji, kako se vsaka sprememba vključuje.

V občini Logatec je bil v letu 1968 sprejet prvi prostorski akt za občino. To je bil Odlok o urbanističnem redu občine Logatec (Uradni list SRS, št. 11-28. III. 1968). V samo desetih členih je določal merila za posege v prostor.

Način izdaje dovoljenj je bil poenostavljen do te mere, da je moral na obravnavi za določitev pogojev za izdajo gradbenega dovoljenja sodelovati »zastopnik delovne organizacije, ki je pooblaščen za opravljanje strokovnih zadev s področja urbanističnega planiranja na območju občine«.

Danes se z občinskimi prostorskimi akti poleg dovoljenih posegov določajo še cilji in izhodišča prostorskega razvoja občine, načrtujejo prostorske ureditve lokalnega pomena ter določijo pogoji umeščanja lokalnih prostorskih ureditev v prostor. Ob tem se upoštevajo usmeritve iz državnih prostorskih aktov, razvojne potrebe občine in varstvene zahteve. Danes prostorski akti niso več le podlaga za posege v prostor,

O času pred 50-imi leti je razmišljal tudi župan Občine Logatec Berto Menard:

»Logatčani, tisti odgovornejši s pogledom na zahodni svet, so se začeli v sedemdesetih in osemdesetih letih prejšnjega stoletja zavedati, da brez kmetov, moderne industrije in podjetnikov ne bo šlo. Podjetništvo, podpora gospodarstvu, naj se razvija v obrtno-podjetniških conah. Servis, storitve za občane pa ob stanovanjskih hišah ali poslovno-stanovanjskih stavbah. Vseskozi sta manjkala krajinski urbanist in posluš do okolja. Danes ugotavljamo, da je bilo v naravi narejeno kar nekaj napak, a upam, da bomo z znanjem stroke in osebnim odnosom do narave modrejši.«

Pregled poseljenosti Logatca v 70-ih letih in danes.

Aerofotografija - 1976

Aerofotografija - 2018

ampak so pomembna podlaga za racionalno in trajnostno načrtovanje vseh posegov v prostor v občini in za zagotavljanje kakovostnih pogojev za življenje in delo njenih prebivalcev. Občinski prostorski akti se danes delijo na strateške in izvedbene akte. S spreminjanjem zakonodaje skozi leta pa se je spremenil tudi postopek pridobivanja gradbenih dovoljenj, ki je pogosto negotov in dolg.

Poselitveni razvoj Logatca je ravno pred petdesetimi leti doživel največji razcvet. Med leti 1970-72 je bila zgrajena avtocesta do Ljubljane in sledilo je intenzivno priseljevanje v cenejša stanovanja ter gradnja zaradi bivalnih potreb delavcev in njihovih družin, saj se je v Logatcu takrat močno razvila industrija. Iz tega razloga je bila po letu 1970 zgrajena stanovanjska soseska na Tovarniški cesti, pozneje, v 80-ih letih, pa še blokovsko naselje na Pavšičevi ulici. Ob tem je zanimivo tudi dejstvo, da je Logatec nastal z združitvijo več prvotnih vasi - Martinj Hriba, Mandrge, Griča, Čevice, Blekove vasi, Gornje vasi, Cerkovske vasi, Broda, Strmičce, najprej združenih v Gornji in Dolnji Logatec, novo skupno ime Logatec pa so naselja dobila leta 1972.

Literatura in viri:

- J. Marušič, Nemoč strateškega prostorskega planiranja v Sloveniji, Geodetski vestnik 51/2007-2
- Čas je za spremembe v urejanju prostora, Zbornik referatov in razprav, št. 4/2010, Državni svet Republike Slovenije, Šubičeva 4, 1000 Ljubljana, september 2010
- Obeti sprememb v urejanju prostora, Zbornik referatov in razprav, št. 5/2011, Državni svet Republike Slovenije, Šubičeva 4, 1000 Ljubljana, december 2011

Občinska uprava

SPET FESTIVAL Z ODLIČNIMI GLASBENIKI

Z željo, da bi domače in gostujoče poslušalstvo čudovitost glasbe notranje napolnila in obogatila ob začetku poletja, je Simfonični orkester Cantabile pripravil v Logatcu vabljive koncertne sporede Poletnega glasbenega festivala med 28. junijem in 5. julijem.

Uvodne akorde v Poletni festival v organizaciji Simfoničnega orkestra Cantabile in ob sofinanciranju Občine Logatec je intoniral komorni sestav orkestra Cantabile (pihalno-trobilna sekcija s tolkali) na Nedeljski matineji, ko je pod vodstvom Marjana Grdadolnika (to pot tudi klarinetista) navdušil zvečine »pomašne« poslušalce na osončenem trgu pred cerkvijo sv. Nikolaja 28. junija z zanimivim sproščeno razpoloženjskim koncertom. Poleg Časa počitnic, sambe La Bonita in Happy Marching Band so se razlegale še nekatere Avsenikove; kajpada – težko bi jo pogrešali – Golico. Kar prepričljiv avizo v letošnji Poletni festival.

Četrtekovemu dvodelnemu koncertu je gostoljubno odprl vrata Kulturni dom Tabor. V prvem delu so svojo vrhunskost predstavili mladi virtuozi – učenci logaške glasbene šole – v družinskem triu Fir: klarinetist Urban, harmonikar Blaž in violončelist Jernej. Pod mentorstvom in v

aranžmajih Marjana Grdadolnika so mladi glasbeniki izvrstno izvedli spored skladb od klasike prek tanga do pop in narodno-zabavnih motivov. V drugem delu pa se je predstavila zanimiva glasbeno pripovedovalska skupina Bajaté v programu Do konca svojih dni. V ansamblu, ki v svojih pripovedih združuje besede in zvok, pravljico in zemeljsko, svetlo in temno in mu je blizu slovensko in tuje ljudsko izročilo, v katerega vpleta tudi nova sozvočja in sveže zgodbe, so nastopili: Maša Budič (pripoved, flavta), Nina Milavec (pripoved), Rebeka Bogataj (vokal), Urša Mihevc (vokal), Danijel Bogataj (vokal, violina, kitara, mandolina) in Blaž Podobnik (vokal, harmonika, kitara). Poslušalstvo je z očitnim zadovoljstvom sprejelo obe koncertni ponudbi.

Sobotni dogodek je bil v cerkvi sv. Nikolaja namenjen Komornemu koncertu duhovne glasbe velikih mojstrov, ki so jih interpretirali prefinjena organistka Mihaela Kavčič, odlični klarinetist Marjan Grdadolnik, obetavni baritonist Peter Grdadolnik in lirična sopranistka Ana Skvarča. Vsa četverica se je tankočutno preizkušala v nekaterih četverospevnih partiturah. Vokalni kvartet Ana-Mihaela-Marjan in Peter pa je sijajno izpel a capela Oče naš Nikolaja Kedrova. Poglavitno težo enajstih skladb je zmogla organistka Mihaela ob

nastopih posameznih solistov: pri Albinievem Adagiu in Bayovem Psalmu za klarinet Marjan Grdadolnik, pri Morriconejevi Nella Fantasia in Cacciniovi Ave Maria ter pri Hladnikovi Usmiljeni Jezus sopranistka Ana Skvarča ter klarinet, pri Saint-Saënsovi Ave Maria in Kimovčevi Zvonijo zvonovi baritonist Peter Grdadolnik, ki je s sopranistko ter ob klarinetu odpel tudi Rayevo Jagnje Božje, pri Kimovčevi Še gori ljubezen in ljudski Marija, Mati ljubljena z vokalnim štiriglasjem ter mestoma s klarinetom. Pri Kocičedovem Ave verum je orgle ubiral Marjan, odpel pa je trio Ana-Mihaela-Peter. Tega večera so nas glasbeniki – vsi, sami solisti tudi z večglasjem – prevzeli v polnosti. Tudi z blagostjo poslovilnega taizejskega kanona V Gospodu je moja moč. – Pozdravne in povezovalne misli je privoščila avditoriju tega in naslednjega večera Katarina Kolkaj.

In sklepni del Poletnega festivala je odmeval z Operno nočjo najlepših arij in canonov v slikovitem okolju Grajskega parka Vitez. Tehten privlačen repertoar, ki ga je spremljal domala skozi celoten koncertni večer Simfonični orkester Cantabile pod vodstvom dirigenta in umetniškega vodje festivala Marjana Grdadolnika, se je začel z Bizetovo Uverturo k operi Carmen in za sentiment corride je brž poskrbela arija Votre Toast v interpretaciji enega od najprepoznavnejših baritonistov doma in po svetu Jureta Počkaja, ki je s svojim dramatičnim zvokom prepel pretežni del Operne noči, tako z Gounodovo Valentinovo molitvijo iz opere Faust, Mozartovo arijo Madamina il Cattaio e questo ter Canzonetto iz opere Don Giovanni ob instalaciji Simona Avsca in njegove mandoline, z Vilharjevo arijo Pesem svobode (v duetu s sopranistko Vido Matičič) in arijo Pozdrav domovini iz opere Jamska Ivanka – oboje v aranžmaju Leona Fürsta. Z avtorsko skladbo Skozi modro nebo je baritonist Počkaj načel sklop glasbenih del ob instrumentalni in pevski spremljavi kvinteta Forgotten Eden in simfoničnega orkestra z Avščevo Šan lejp tih večer, z Buscaglioneovo Guarda che Luna, Isakovo Wicked Game pa z avtorsko skladbo

Sijajni baritonist Jure Pečkaj alias Figaro s Simfoničnim orkestrom Cantabile in dirigentom Marjanom Grdadolnikom

kvinteta *It's my Love*, z Dallavovo *Caruso* in z Modugnovo *Volare* ter Denzaovo *Funiculi, funikula*. Mimo dueta je sopranistka Vida Mtičič zapela še arijo *Quando m'en vo'* iz Puccinijeve opere *La Bohème*, mladi violinist Aleksander Rogina je interpretiral Gjurinovo *Alfa centauri*, v Massenetovi *Meditaciji* iz opere *Thaïs* pa se je bravurozno izkazal violončelist Nejc

Rupnik. Dodatek je pripadal znamenitemu Figaru iz Rossinijeve opere *Seviljski brivec* v interpretaciji pevsko in igralsko ognjevitega Jureta Počkaja, ki je k Vilharjevi *Zmagi* ljubezni pritegnil še čarobni sopran Vide Mtičič; silovito pa je končal letošnji festival Jure z napolitansko *O, Sole mio* Eduarda di Dapua.

Navdušeno poslušalstvo je nedvomno izra-

žalo iskreno hvaležnost orkestru *Cantabile* z dirigentom Grdadolnikom in odličnimi glasbeniki za letošnja bogata glasbena doživetja. Pa ob letu spet: Poletni glasbeni festival orkestra *Cantabile* z uglednimi gosti, kajpak!

Marcel Štefančič
Foto: Valter Leban

POMLADANSKI KONCERT VESELEGA VZDUŠJA

Veseli sem se koncerta Pihalnega orkestra Logatec zunaj, pred športno dvorano, saj že dolgo dolgo nisem užival v zvoku, ki nastane na prostem. Morda niste vsi tega mnenja, ampak orkester ima takrat poseben zvok, ki se meša z naravnimi šumi, celo s petjem ptic. Pa me je vreme prikrajšalo za ta »užitek«, glasbeniki so se preselili v notranjost, kjer je glasba odmevala tako, kot sem jo slišal že neštetokrat. In da ne bo pomote: zvenelo je imenitno. Koncert je bil kljub določeni razredčenosti ansambla poln zvoka, dinamike in tudi humorja, ki ga celo pri velikih profesionalnih orkestrih večkrat pogrešam.

Dirigent in umetniški vodja Vid Pupis je s sebi znano sproščenostjo pripravil v večini slovenski spored, ki so ga s pomočjo priznanih skladateljev te glasbe »prekinjale« tipične skladbe za tovrstne sestave, ki večkrat mejijo tudi na »big band«, kar logaškim pihalcem leži. Koncert se je začel s Štrueljevo koračnico, ki je v naših srcih ustvarila budniški vtis, ko zazveni godba v jutranjih urah po Logatcu, malo pozneje pa tudi drugod po vsej občini. Nato sta sledili dve skladbi tujih skladateljev, od katerih je trojica znanih napevov v suiti *Bee Cee Bee Gee* T. Kennyja zvenela tako znano. Posebnost tega dela koncerta je bila, da je orkestru pravzaprav dirigiral Miha Nagode, ki ga vzgajajo ne le za nekakšen nadomestek Vida Pupisa, ampak za drugačen pristop k skladbam. Vsekakor pohvalno.

Trije dirigenti: Vid Pupis, Miha Nagode in Rok Škrli

Pihalni orkester p. v. Miha Nagodeta

V drugem delu pa so se zvrstile skladbe slovenskih skladateljev. Bojana Adamiča *Pozdravi iz Slovenije* je zvenela ne le znano, ampak tudi virtuosno, torej zahtevno, kar je solist na trobenti Jernej Gantar dokazal z muziciranjem. Zdaj je orkester spet vodil Vid Pupis, ki je v prvem delu večera nastopil kot klarinetist.

Orkester ima rad različne ritme in tako se je lotil imenitne bossa nova in samba suite K. Vlaaka *Las playas de Rio*. Spet so se izkazali razni solisti, opazili pa smo tudi mlado fagotistko, ki sicer ni nastopila kot solistka, a je zvok fagota popestril zven orkestra. V naslednji skladbi Bojana Adamiča *Gas do daske* sta nastopila klarinetista Miha Nagode in Vid Pupis, dirigentsko palico pa je prevzel že tretji dirigent tega večera Rok Škrli. Tako je Pihalni orkester pravzaprav sklenil koncertni del nastopa in mu dodal še dve tipični skladbi Avsenika in Štruelja.

Veselo je bilo, sicer na primernih razdaljah sedečih glasbenikov in poslušalcev, a v duši smo bili skupaj, kot smo pri koncertiranju tega ansambla že toliko let. Le tako naprej, vam kličem, in se veselim vašega naslednjega nastopa.

KRAS
Foto: Primož Sark

IN ŠE KAR OB ČEVČANSKEM VODNJAKU

Kolikero veder slikovite in bogate studenčnice se je nalilo iz njega v šestintridesetih letih? Le kdo bi jih preštel? – Vsa pa so svojsko bogatila dušo in srce.

Letošnje šentjanževo je za seboj pustilo kresni večer, pred seboj pa je že naznanjalo državni praznik. In Marinka Dodič je celo s prekmurskega konca prišla skrbno in vešče povezovat raznoterosti 36. Večera pri vodnjaku, kamor je k pozdravnemu nagovoru povabila župana Berta Menarda, ki je predpraznično nagovoril zbrano poslušalstvo z najlepšimi željami za dan državnosti in za prihodnost vseh nas in naše domovine, države Slovenije, po kateri smo hrepeneče sanjali dolgo tisočletje. In malodane pred tridesetimi leti se nam je zgodil čudež: dobojevali smo si svojo državo. Danes pa nas pekli žalost, da mnogokdaj ne vemo, kaj bi z njo. Socialna razmerja nam ne krojijo najbolj žlahtne utirjenosti, ob te zadrege je udaril še kitajski virus, ki nam je in nam v marsičem kroji življenje po svoje, dopovedujoč nam, kako smo krhki. Vendar kakor nam je uspelo s skupnimi močmi pred tridesetimi leti, nam lahko uspe tudi danes in jutri, seveda, ob medsebojnem spoštovanju za sobivanje v enotnosti, ne pa v enosti, za sobivanje v solidarnosti, da

Presenetljivi koroški kvintet Rute (Foto: Primož Sark)

bomo živeli vsi človeka vredno življenje. »Za praznik pa le ponosno izobesimo zastave in se imejmo lepo!« je svoj pozdravni nagovor sklenil župan.

Nad gostiteljski pevski zbor Pevskega društva Logatec, ki je pod vodenjem Lovra Groma odpel himno, nato še Ipavčevo Slovenec sem, je že rahlo legal mrak in s seboj privabil obilje neprijetno vsiljivih komarjev, ki so hočeš nočeš s svojo nadležnostjo vznemirjali obiskovalce in nastopajoče. In naključni izbor recitacije Ande Ovsec se je dozdeval kot neverjeten domislek tega večera; dovolj ekspresivno je zato skozi njeno interpretacijo izzvenela Stritarjeva pesem Komar. Nakar je sledil Lukavi Luka s Šmentanimi dekleti, ki so med enoglasjem in večglasjem ob spremljavi tamburic in kastanjet pevsko prepletali belokranjske motive – bilo jih je za kake tri peharje sreče.

V nadaljevanju se je etnolog dr. Damjan Ovsec skorajda brezmejno razgovoril o brez števila šeg, navad, običajev, vraž ... Beseda je posebej naglašala čudotvorno moč vode in ognja, zlasti ognja in svetlobe, ki sta botrovala naši bogati etnološki dediščini, denimo ob zimskem solsticiju (božični čas) in poletnem solsticiju (šentjanževo).

Za dobršno presenečenje pa so poskrbeli Korošci z naše strani. Pevsko instrumentalni kvintet Rute (dvoje kitaristov, violinistka, pevka in tolkalist) je pod vodstvom Ivana Penca predstavil zanimive lastne aranžmaje znanih koroških motivov – od tipično nežno otožnih do poskočnih – ki so mejili že na kantri glasbene učinke. Mehkoba koroškega večglasja je božala dušo in srce.

K sklepnemu delu večera je prijetna napovedovalka privabila še citrarki Brigito Nagode in Uršo Rožmanc, ki sta se spopadli s koroškim in Avsenikovim glasbenim sporočilom. Miha Brajnik, igralec, imitator, humorist in še kaj, ki ga na svoj način upodabljata (kot sam pravi) Kučan in Janša, je poslušalstvo humorno prepeljal skoz zgodbe in nezgode, ki se bolj kot ne prav nevšečno zajedajo v naša vsakdanja pehanja. Hmm ...

Gostitelji in organizatorji večera, ki ga je denarno podprla tudi občina, je s Foersterjevim Pevcem zajel še zadnje letošnje vedro iz vodnjaka; do naslednjega bo preteklo še celo običajno, se pravi neprestopno leto.

Marcel Štefančič

Foto: Primož Godina

DEKLE – IN ŠE VEČ NJIH – NA VRTU ZELEDEM

Po koronskem počitku se je zadnjega junija oglasila pesem »Notranjske« in »Martina Krpana« z voljo, ki nam je želela povedati, da si prisilnih oddihov ne želijo ne pevci ne poslušalci. Vreme tega večera je bilo (kljub vsiljivim komarjem) spodobno, o vremenu sicer pa se je razpredalo tudi med koncertom.

Organizator pevskega dogodka na zelenem vrtu logaške Območne obrtno-podjetniške zbornice je bil Obrtniški MePZ Notranjska, ki ga že dobri dve leti lepo utečeno vodi Mihaela Kavčič. Gostitelji so v goste povabili Lovski pevski zbor, bolje rečeno oktet Martin Krpan z Blok, ki je pod vodstvom Janeza Gostiše pravkar posnel svoje uspešnice za zgoščenko.

Zgovorni povezovalc koncertnega dogodka Marko Škrli je najprej napovedal gostujoči oktet, ki je z vodjem in sopevcem Janezom Gostišem – bas pa je oktetu posodil kar Marko Škrli – prepeval osrčujoči spored: ljudsko Z veselim srcem voščim (v priredbi Marcela Štefančiča), Lovčev zemeljski raj Janeza Kranjca, Orešnikovo Na Peco bi šel, Zlobkovo priredbo ljudske Moja kosa pa še ljudsko Sinoči sem slišal 'no ptičico pet v priredbi Janeza Gostiše ter ljudsko v priredbi Dragana Adama Štirje letni časi. V osredju nastopa »krpanov« se je dodobra uveljavljeni »vremenar« Dušan Kaplan zanimivo razgovoril o vremenu, njegovih prijetnostih in tudi muhavostih ter svetnikih, ki od davnine strežejo z

»Notranjska« je prepevala – koronsko razporejena.
(Foto: Brane Pevec)

vremenskimi namigi. Če smo nekolikanj pogrešali glasovno moškost, nas je osmerek presenetil z intonančno čistimi izpeljavami svojega koncertnega deleža. Vredno iskrenih čestitk.

V drugem delu koncerta je svoje mično zborovsko občutje razprl gostiteljski zbor, čigar interpretacijski žar je navdušujoče izvabljal Mihaela. »Notranjska« se je najprej lotila spleta koroških motivov: Dober Večer v priredbi Silvestra Miheliča in Vuštnjéša ja v obdelavi Jožeta Leskovarja, notranjski zven je ponudila Meglica v priredbi Oskarja Deva. Zahtevnejši repertoar je zbor izpričal v Hartman-Bajukovi Sen pomladi pa v Ježevi priredbi ljudske Pleši, pleši, črni kos, dalje v Habetovi obdelavi štajerske Mož poseje repo ter Vremšakov priredbi rožanske Pastir pa pase. V rahlem premoru nam je družinski duet Gostiša – pevka Zinka ter pevec in harmonikar Janez – privoščil v užitek Stegovčev zimzeleni valček Kam le čas hiti.

»Notranjska« je sklenila prijeten in lepo poživljajoč koncertni večer s Cigančkom Franceta Cigana. Lepega petja v izobilju, zares! Vse pa, kot smo rekli: pod milim nebom. In nebo si ni moglo kaj, da si ne bi vzelo svoj delež zvoka.

Marcel Štefančič

POPRAVEK

V junijskih Logaških novicah pri članku O čuteči razstavi in katalogu Polone Koželj iz Rovt ob 100-letnici prve šole za slepe in slabovidne na Slovenskem na strani 28 pomotoma ni bil citiran vir fotografije »Slepi otroci vohajo češnjeve cvetove«. Pravilno: Slepi otroci duhajo cvetove (vir: Arhiv RS, 1460 ZSSMLJ, teh. e. 75/1-8-3) Avtor ni zapisal, da otroci vohajo češnjeve cvetove, ampak duhajo cvetove, saj očitno ne gre za češnjeve cvetove. Za napako se opravičujemo.

Uredništvo

Z ZELENI MI OBLAKI K SLOVENSKI POPEVKI

V mesecu, ko si pomlad in poletje podajata roke, je Literarno društvo Zeleni oblaki iz Logatca pripravilo večer, ki so ga navdihnili naslovi skladb zlatega obdobja slovenske popevke. Program literarnega večera so pripravili že v marcu, vendar jim je izvedbo preprečila epidemija koronavirusa.

»Za nami je temen čas, čas, ko so bile ulice prazne in ko smo se objemali prek telefonov,« je uvodoma dejala voditeljica Branka Novak, ki je kot ustvarjalka programa skupaj s svojim soprogom Zdravkom Novakom, ki je skrbel za tehniko, imenitno prepletala glasbo in poezijo. Obiskovalci literarnega večera, ožarjenega z ognjem kresnika, smo se pustili zapelja-

ti zimzelenim melodijam, ki so jih člani društva prepletli z avtorskimi besedili na temo naslovov slovenske popevke, klasike slovenske zabavne glasbe. Skozi 16 avtorskih besedil smo se spomnili skladb, kot so Pegasto dekle, Dekle iz Zlate ladje, Mlade oči in Med iskrenimi ljudmi ... pa vse do legendarne Poletne noči.

Člani društva so svojo ustvarjalnost povežali z izjemno bogato zgodovino slovenske popevke, praznik literarne ustvarjalnosti pa sta glasbeno oplemenitila Katarina in Mario Kurtjak. »Dajte dnevom priložnost, da vas razvajajo.« S temi besedami pa je literarni večer zaključila Branka Novak. Dogodek je denarno podprla Občina Logatec.

*Besedilo in foto:
Blanka Markovič Kocen*

IZ LITERARNIH STUDENCEV

Pod cvetočo lipo in s sadeži obloženo češnjo ter pod sončno razposajenostjo, ki se je razdajala v vsej svoji živosti po daljšem deževnem oblaku ter v osrčju veličastnega kozolca s pomenljivim napisom »Volja najde pot«, je Pri Šinkovcu, na kmetiji odprtih vrat, 13. junija steklo regijsko srečanje literatov osrednje Slovenije. Dogodek so podprli Občina Logatec, »Kmetija odprtih vrat Šinkovec«, JSKD RS in Območna izpostava JSKD Logatec.

Letos je v osrednji slovenski regiji na literarni natečaj JSKD RS prijavilo svoja dela kar 60 avtorjev, po vsej Sloveniji pa kar 210. »Med njimi se srečujemo z novimi imeni in tudi s 'povratniki', ki si želijo srečanja ali ponovnega potrjevanja svojih literarnih teženj,« je dejala Barbara Rigler, producentka za literarno dejavnost pri JSKD RS.

Delavnic in branja avtorskih del se je od vseh 60 avtorjev udeležilo 35.

Moderatorja, pesnik Zoran Pevec in pisateljica Suzana Tratnik, sta edukativno, prožno in humorno pospremila literarna prizadevanja s priporočili za kreativno pisanje. Prebranim besedilom – poeziji in prozi – sta sicer oba strokovna spremljevalca sledila z zanimivimi in koristnimi razčlembami, ki so zajemale mnenjske utrinke, vrednotenje in spodbude, izogibajoč se pretirani kritičnosti. Ob izrekanju čestitk je moderator Pevec še posebej opozarjal, da mora pisanje proze (črtice, novelete ...) in poezije (s stalno metriko ali tudi brez nje) temeljiti na estetiki, na estetskih prvinah, sledeč bistvu, bivanjskosti na tem svetu. »Medtem ko poezija, od katere se pri nas nikakor ne da živeti, sega v ahetipskost človeka, obloženega z dobrim in zlim, s sovraštvom in ljubeznijo, s strastmi in nežnostjo tudi sredi zelenih in neželenih abstrakcij, se proza srečuje s pripovedjo odnosov, prepredenih z ustvarjalno domišljijo. Je pa poezija izčrpnjša, zato tudi na svoj način zahtevnejša od proze. Zato ne preseneča, da je tudi v letošnjem Zavetju besede močnejša proza od poezije. Ali, kar je poglobljeno: literarna dela kažejo vse bolj poglobljeno podobo in izpovednost,« je še dodal pesnik Zoran Pevec.

Pred skupnim kosilom pri Šinkovčevih sta vodja območne izpostave JSKD Logatec Tanja-Pina Škufca in Barbara Rigler podelili avtorjem pisna priznanja in jim zaželeli nadaljnjih ustvarjalnih vzgibov.

Marcel Štefančič

PREDSTAVA »MAJHNO TEŽAVO IMAM« NAVDUŠILA OBČINSTVO

Prvi julijski torek je bila v Veliki dvorani Narodnega doma Logatec premierno uprizorjena predstava za otroke, narejena po literarni predlogi slikarice H. Janisch »Majhno težavo imam,« je rekel medved.

V izvedbi Kulturnega društva Novi oder so gledalke in gledalci videli velikega medveda, ki ima majhno težavo. Takoj ko je želel sogovornikom povedati, kakšna je ta njegova težava, so ga oni že premerili od nog do glave in bolje od njega vedeli, kaj naj bi bila težava. Malce drugačna zgodba o osamljenosti.

V vlogi medveda je blestela Anda Ovsec, Simona Kavčič je oživila vloge izumitelja, klobučarke, ulične prodajalke, prodajalke medu in muhe, Špela Delux pa se je poleg režije znašla v vlogah pletilje, zdravnice, prodajalke čevljev in optičarke. Tehniško pomoč je nudil Luka Ovsec. Članice društva bodo predstavo odigrale tudi v jesenskem času.

Vabljeni k ogledu!

*Špela Delux,
KD Novi oder*

RAZPIS

JAVNI SKLAD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA KULTURNE DEJAVNOSTI
Območna izpostava Logatec, Notranjska 14, 1370 Logatec
T: 01 759 17 40, E: oi.logatec@jskd.si, W: www.jskd.si

OTROŠKA LIKOVNA ŠOLA JSKD Logatec

za otroke od 8-15 let pričetek 23. septembra 2020

Otroke se skozi delo spodbuja k dejavnemu in samoiniciativnemu opazovanju njihovega notranjega in zunanjega sveta ter odnosov, ki jih soustvarjajo. Preko doživljanja ciklov v naravi (opazovanja narave, njenih spreminjajočih se barv, odtenkov, oblik, vonjev, tekstur... in nabiranja različnih materialov ter vključevanja le-teh v ustvarjanje) se jih želi spodbuditi k opazovanju spreminjanja svojega telesa (čutov, čustev in miselnih procesov) in s tem razvijati pojmovanje človeka kot celote. Del programa je namenjen spoznavanju različnih obdobij v razvoju človeštva (od prazgodovine do danes), njihovih navad, običajev, verovanj... in odkrivanju, kako se je preko načina življenja razvila njihova, oziroma tudi naša kultura. Od prazgodovine do danes tako spoznavajo dela različnih umetnikov in preko njihovih del različne likovne tehnike, procese ustvarjanja in materiale. Otroci se preko širjenja svojega poznavanja umetnostne zgodovine učijo razlikovati med poplavo pop kulture in kiča ter kvalitetnimi umetniškimi izdelki. Tako ne bodo odraščali v naivne brezglave potrošnike ampak bodo razvijali posluš in razumevanje do sebe, sočloveka in okolja, v katerem odrasčajo.

Umetnost je prisotna v vsakodnevem čutenju posameznika, stoji v sredini med mišljenjem in hotenjem, spodbuja umski, čustveni in telesni razvoj vsakega človeka. Zato je ne glede na nadaljnje otrokove interese pomembna za razvoj na kateremkoli področju.

Program v obsegu 50 šol. ur bo potekal celo šolsko leto, razen med šolskimi počitnicami in prazniki.

Zajema 25 srečanj / ob sredah od 17:30 – 19:00.

V primeru nepredvidene odsotnosti (bolezni) mentorice se odpadle ure nadomesti.

Kotizacija: 180,00 evrov na otroka

Mentorica: *Anja Kranjc

Rok prijave: najkasneje do 7. septembra 2020, s popolno izpolnjeno prijavnico.

POGOJI

- Programi bodo potekali v Logatcu, v Galeriji hiša sonca, Notranjska 14.
- Število udeležencev je omejeno na najmanj 7 in do največ 12 oseb, zato s prijavi pohitite.
- Prijavite se s popolno izpolnjeno prijavnico, ki jo pošljete na naslov izpostave (v glavi dopisa), zaželeno po e-pošti.
- Ob zadostnem številu zbranih prijav, vam bomo poslali potrebne informacije in navodila ter predračun in položnico za plačilo kotizacije. Ob nezadostnem številu prijav vas bomo obvestili o odpovedi programa.
- V kotizacijo je vključena šolnina in DDV (stroški dodatnega materiala kot so platna, barve... niso vključeni). Položnico je treba poravnati pred začetkom programa. Prijava je potrjena po plačanem predračunu.
- Če plačano kotizacijo vrnemo samo v primeru bolezni, ob predložitvi zdravniškega potrdila!
- Če boste otoka prijavi, pa boste ugotovili, da se programa ne bo mogel udeležiti, to sporočite takoj!
- Z vpisom otroka se zavežete, da bo redno obiskoval ure. Ob zaključku vsak prejme potrdilo o udeležbi, v kolikor je bil prisoten vsaj 90% ur.
- Obiski le posameznih srečanj niso možni.

INFO: JSKD OI Logatec, T 01/7591 740, E oi.logatec@jskd.si, www.jskd.si

*Anja Kranjc (1982) je študirala kiparstvo na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani, kjer je diplomirala leta 2008 in magistrirala leta 2011 z magistrsko nalogo Medprostor bivanja in razstavo V Belo pri red. prof. Matjažu Počivavšku in doc. dr. Igorju Škamperletu na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Od leta 2005 je imela več samostojnih razstav in je sodelovala na številnih skupinskih razstavah doma in v tujini. Doslej je ustvarila pet javnih kiparskih postavitev. Za svoje delo je prejela več nominacij in nagrad, med drugimi Studentsko Prešernovo nagrado (2006). Ukvarja se s slikarstvom, risbo, ilustracijo in pedagoškim delom. Je članica DLUL in DLUSP. Živi in dela v Vipavi.

BREZ POČITKA TUDI MED EPIDEMIJO

Novi koronavirus SARS-CoV-2 je močno posegel tudi v delovanje gasilskih enot. V Prostovoljnem gasilskem društvu Dolnji Logatec smo spremljali situacijo in ob širitvi novega virusa po Sloveniji sprejeli določene ukrepe za varovanje zdravja.

Odpovedali smo vse dogodke in vaje, začasno prepovedali uporabo dvorane in zadrževanje v gasilskem domu, odpovedali redna petkova srečanja mladine ter prepovedali sodelovanje članov za 14 dni, če so bili v stiku z okuženo osebo ali so se vrnili z epidemiološko nevarnih območij, vse z namenom preprečitve širjenja okužbe ter zagotavljanja operativnosti gasilske enote. Uvedli smo obvezno razkuževanje rok v gasilskem domu ter nošenje mask, prav slednjih pa nam je v začetku primanjkovalo. K sreči je čez nekaj dni Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje vsem gasilskim enotam širšega pomena razdelila osebno varovalno opremo ter sredstvo za razkuževanje, kar nam je olajšalo skrb glede zagotavljanja zaščitnih mask, ki smo jih v času epidemije na intervencijah še

kako potrebovali. V društvu smo nakupili še nekaj nujne opreme za potrebe dekontaminacije, če bi morali posredovati neposredno v stiku z virusom.

Čeprav so se sprejemali različni ukrepi za omejitev širjenja virusa, kar je posledično vplivalo na gibanje in dejavnosti vseh nas, pa žal ni prišlo do zmanjšanja števila naših posredovanj na intervencijah, ki jih je bilo v tem času kar triindvajset. Opazno manj je bilo le prometnih nesreč, kar je bilo pričakovano glede na ostre omejitve gibanja,

nasproti temu pa je večmesečno obdobje z zelo malo padavinami, visokimi temperaturami in soncem privedlo do sušnega obdobja v aprilu. Posledično je bila razglašena velika požarna ogroženost naravnega okolja za območje celotne Slovenije, s čimer je bilo prepovedano požiganje, kurjenje ali izvajanje aktivnosti, ki povzročijo požar. Kljub temu smo morali v času razglašene epidemije kar osemkrat krotiti ognjene zublje v naravnem okolju oziroma na prostem, opravili pa smo tudi preko 30 prevozov vode občanom. Sedemkrat smo ukrepali tudi na tehničnih intervencijah, kot so odpiranja vrat stanovanj ali vozila, črpanje vode in reševanja ujete lisice, kar do štirih požarov pa je prišlo na objektih. Imeli smo še po eno nesrečo z nevarno snovjo in en požar na prevoznem sredstvu. Zadovoljni smo, da med nami ni prišlo do okužb ter se vsem gasilcem še enkrat zahvaljujemo, da so se kljub nevarnosti udeleževali intervencij, kar zagotovo kaže na dobro preventivno pripravo društva na novi koronavirus ob zagotavljanju ustrezne osebne varovalne opreme, ki je ključna pri našem delu.

PGD Dolnji Logatec

MEDVEDJE TACE - ZELIŠČE BOJEVNIKA!

Onjih na koncu prispevka o junjskem popoldnevu, ko so se članice društva Ognjič zbrale pred Športno dvorano Logatec in se s Stipetom Hečimovičem podale proti gozdu na drugi strani proge. Prišle naj bi do Jamarskega doma, ampak je bilo vmes toliko postankov, da so se polne novega vedenja o zdravnih rastlinah že prej obrnile proti izhodišču.

Stipe Hečimović, magister biologije, je v 90-ih letih zaradi vojne na Hrvaškem prišel v Slovenijo, kjer si je našel dom v okolici Nove Gorice. Tam s partnerico živi v skromni hiški, brez modernih naprav, tudi hladilnika nima. Pravi, da kupujeta le tisto, česar ne moreta sama pridelati ali nabrati v naravi. Njegova ljubezen sta naravoslovje in znanje nasploh. Tega pa z veseljem posreduje drugim, tudi prek Univerze za tretje življenjsko obdobje v Novi Gorici. Med nasveti za zdravo življenje tokrat omenjam tistega za ljudi z osteoporozo. Predvsem je treba redno telovaditi, se sprehajati v naravi, skratka, čim več gibanja. Svetuje uživanje namočenih jedrc, stročnic in veliko sveže zelenjave. V branje pa med drugim priporoča Enciklopedijo rastlinskih bogastev avtorja Tomaža Petauerja.

Na kratko še nasvet Ande Ovsec, ki se je tudi podala na pot in vmes vneto fotografirala: »Pojdite na sprehod, naberite užitne

rastline in si potem iz nabranega pripravite pozno kosilo ali zgodnjo večerjo. Odlična je v tem času juha iz kopriv, pa polpeti iz vršičkov pelina ali medvedjih tac. Ta zel koristno vpliva na moške ali prav povedano – na moškost; a pohitite, ker bo kmalu zmanjkalo!«

Brane Pevec

Foto: Anda Ovsec

TUDI KOLESARJI IMAJO SVOJO HIMNO

Dejan je ustvaril prav posebno himno.

Poletje je čas dopustov, počitnic, kar pa ne pomeni nujno le lenarjenja. Čas je še prav posebej primeren za vse, ki si želimo tako ali drugače razgibati telo in s tem duha. Kajti le to dvojje skupaj tvori zadovoljnega in veselega, predvsem pa zdravega človeka. Kako pa to storimo, si vsak izbere sam. Seveda mnogi prise-gajo na pripomoček na dveh kolesih, katerem silo in energijo dajejo noge tistega, katerega zadnja plat sedi na njem. Logatec in okolica nudi izjemne kolesarske poti za čisto navadnega pa tudi bolj zahtevnega kolesarja, ki so mu izzivi klanci in seveda posledično tudi spusti. Kolesarsko se je Logatec povzpел med znane tudi zaradi uspešnega zastopanja kraja na kolesarskih dirkah po Sloveniji imenovane DOS. Tu so se izkazali Uroš, Darko in Boris, ki so po neskončnih kilometrih utrujeni, a ponosni stopili na oder v Postojni. Ne moremo pa v zadnjem času mimo kralja slovenskega kolesarstva, Primoža Rogliča, ki je skakalne smuči zamenjal za kolo in Slovenijo postavil na tron svetovnega kolesarstva. Kako si ne bi zaslužil nekoliko pozornosti.

To je na poseben način storil Dejan Žujić, tudi sam nekdanj skakalec, sedaj pa učitelj in glasbenik. Poučuje no OŠ Rovte, hkrati

pa uspešno ustvarja glasbene poslastice. Verjetno njegov čas šele prihaja in bomo o njem zagotovo še veliko slišali. Prihaja iz revirskih krajev kot bi rekel znani ansambel. Doma je namreč iz Zagorja, od koder je tudi Primož Roglič. Njemu v čast je ustvaril himno kolesarstvu, ki je že po prvih objavah požela velik uspeh in se zasedrila v srca mnogih ljubiteljev glasbe in športa.

S tabo je Slovenija je naslov himne, ideja pa je nastala po Primoževi zmagi na Vuelti leta 2019. Tako pravi avtor besedila in glasbe Dejan Žujić. Ta komad je bil širšemu občinstvu predstavljen že oktobra 2019, na slavnostnem sprejemu »Rogle« v Zagorju. Ljudem je takoj prirasla k srcu in uspeh je bil nekako nakazan že tam. Padla je odločitev za snemanje tako skladbe kot tudi videospota. Režiserka palica je bila zaupana Roku Hvali, tudi klaviaturistu skupine, kot direktor fotografije je bil Andrej Copot, fotoaparata pa je bil v rokah Anje Cestnik. Februarsko snemanje je prekinila korona, a kot pravi Dejan je to bila tudi prednost. V spot so namreč uvrstili tudi Primoža Rogliča, ki si je tako lahko vzel nekoliko več časa tudi za izvedbo tega dela. Ideje so se med ustvarjalci kresale kot iskre, zato

o uspehu ni bilo dvoma. Dejan pravi, da je bilo vzdušje v ekipi fenomenalno in o uspehu himne niso in še sedaj ne dvomijo. V videoposnetku, katerega snemanje je res trajalo le en sam dan, so ustvarjalci uspeli zajeti enkratno atmosfero in bo občinstvu tudi s tega stališča zagotovo všeč. Predvsem pa je namen tega in podobnih izdelkov Slovenijo predstaviti tudi v tisti najlepši, najsvetlejši luči, ki jo v veliki večini prižigajo prav športniki.

Dejan se kljub obilici dela s posebnim optimizmom in neizmerno voljo loteva novih glasbenih podvigov. Njegove skladbe so izpovedne, božajo dušo, predvsem pa so povsem njegovo delo. Zato to še toliko bolj lahko cenimo in mu želimo, da bi na svoji pegadoški in glasbeni poti zadeval ob čim manj ovir. Naj bo tudi vodilo vsem, ki radi sedejo na kolo, da si ob najtežjih preizkušnjah zamrmrajo verz iz himne: Vse se da, s tabo je Slovenija.

Če še niste slišali himne kolesarstvu, pa hitro pred računalnik in si poiščite posnetek. Zagotovo ga boste našli.

Metka Bogataj

Foto: osebni arhiv

VIDNI UVRSTITVI OŠ 8 TALCEV LOGATEC NA LITERARNEM NATEČAJU

Gašper Klanjšček se je s svojim prispevkom uvrstil v trojico najboljših mladih piscev v Sloveniji!

Na natečaj za Roševe dneve 2020, literarno srečanje najboljših mladih ustvarjalcev 8. in 9. razredov osnovnih šol, se je letos prijavilo 61 mladih literatov iz vse Slovenije. Na natečaju je sodelovalo 17 avtorjev in 44 avtoric; od tega jih je 34 poslalo prozna besedila, 24 pesmi, trije so pisali drame – gre za najboljše izbrane prispevke sodelujočih šol.

Strokovno komisijo sta sestavljala Janja Vidmar, pisateljica in scenaristka, ter Damijan Stepančič, slikar, ilustrator in avtor nemih knjig (silent books). Med tremi nagrajenci, ki so prejeli zlato priznanje in knjižno nagrado, je tudi naš Gašper Klanjšček iz 9. b. S svojim literarnim prispevkom "Belina" je navdušil strokovno žirijo. Gašperju je zlato priznanje na valeti izročila ravnateljica Karmen Cunder, saj je slavnostna podelitev v Celju žal odpadla.

Naš naslednji veliki uspeh na letošnjih

Roševih dnevih pa je uvrstitev glasila NAŠI DNEVI med najboljša glasila osnovnih šol. Smo dobitniki 5. nagrade, in sicer nagrade za spodbujanje pisemske komunikacije.

»Rdeča nit najnovejše številke literarnega lista Naši dnevi so razglednice in pisma. Zasnovana je tako, da v njej s svojimi prispevki po vrsti nastopijo vsi razredi, od prvega do devetega. Na ta način so mentorice mlajši generaciji - ki klasično stalno obliko sporočanja nadomešča s pisanjem SMS-sporočil, s telefoniranjem in pisanjem po elektronski pošti - obudile zanimanje za komunikacijo preko pisma in razglednice. V glasilu se igrivo prepletajo klasični dopisi prijateljem in institucijam z literariziranimi domišljjskimi besedili, s fiktivnimi pismi literarnih oseb in z razglednicam z duhovitimi literarnimi aluzijami. Ideja za temo nagrajenega glasila in urejanje sta delo prof. slovenščine, Jasne Brenčič – iskrene čestitke,« je bilo zapisano v utemeljitvi.

Gašper Klanjšček z mentorico Sergejo Šorli

Obe visoki priznanji sta dokaz prizadevanj in pohvala učiteljem šole, da s svojim delom negujejo pisano besedo, pohvala učencem, ki so mojstri peresa, in priznanje staršem, da svoje otroke spodbujajo k branju umetnostne literature in imajo pozitiven odnos do slovenščine.

S.Š.

Foto: Anuša Škvor

NLB #OkvirPomoči

POMEMBNO JE, DA SE V SVOJEM DOMU DOBRO POČUTITE.

DOVOLITE NAM, DA VAM PRI TEM POMAGAMO.

KMK Projekt

NOTRANJE OBLIKOVANJE

info@kmkprojekt.si

Podpri malo, naredi veliko.

Z OČETOM NA 10. POHOD PO LOGATCU

Moj oče je Jernej Rus, bolj znan po vzdevku Nejc. Je markacist od leta 1986 in planinski vodnik od leta 1996. Prva leta je bil član PD Matica. Leta 1973 je bilo ustanovljeno Planinsko društvo Logatec in takrat je pričel sodelovati z domačini. V zadnjih desetih letih mu je bilo v izziv poiskati nove poti za tradicionalne Logaške pohode in le-te urediti. Najbolj uživa, če lahko na pohodih poda informacije in zgodbe, ki so del zgodovine terena, po katerem pohod poteka.

Ideja za pohode po Logatcu se je rodila na sestanku planinskih vodnikov Planinskega društva Logatec. Organizacijo in vodenje teh pohodov, ki so vedno organizirani zadnjo nedeljo v maju, je prevzel Nejc. Ob prijavi se dobi evidenčni kartonček, evidenca pa se zabeleži. Udeležba na pohodih je vedno bolj množična. Družine z otroki se veselijo kakšnega bunkerja, trdnjave ali stolpa. Starejši napnejo ušesa ob kakšnih zgodovinskih zgodbah. Na nekaterih pohodih pot vodi po sledih nekdanje Rupnikove linije. Velikokrat se hodi po območju več podzemnih jam. Del Jakobove poti nam je večkrat postregel s svojimi čari. Ne glede na pot pa se naše oči vedno napasajo lepih razgledov. Ko je konec pohoda,

se veselijo tudi tisti, ki ne zahajajo redno v hribe, kajti ponosni so, da so nekaj dobrega napravili za svoje telo in izvedeli nekaj novega o zgodovini našega kraja. Ker gre vedno za krožne poti, sta start in cilj pohoda seveda ista, oplemenitena z dobro kavico in hladno pijačo.

Na letošnjem jubilejnem, desetem pohodu se je zbralo skoraj 100 pohodnikov. Po prehojenih prvih nekaj deset metrov smo se srečali z Rupnikovo linijo na območju Logatca. Pohod smo nadaljevali preko spominskega parka, kjer je spomenik vojni za Slovenijo in simbolizira uspešno zastavitev prodiranja tankov oklepnega bataljona Jugoslovanske armade 2. 7. 1991 na Cesarskem Vrh. Tu je tudi spomenik v spomin na umrlo vojaka, žrtvi te vojne. Na letošnjem pohodu smo spoznali del Rimskega zidu, kjer je skrita arheološka oaza. Sredi zelenih gozdov se skriva zakladnica bogate preteklosti, Ajdovski zid, ki je prvi od treh branikov rimske Italije. Namenjen je bil nadzoru premikanja vzhodnih sovražnih sil. Leži ob občinski meji med Logatcem in Vrhniko. Leta 2019 so 2 km tega zidu očistili. Ob zidu so postavili več lesenih skulptur, informacijske table in klopico za počivanje. Uredili so gozdno učno pot, ki je večji del posuta z lesnimi

sekanci. Če med hojo res dobro opazuješ naravo in okolico, opaziš, da je v sivi skali vklesan znan rimski rek VENI-VIDI-VICI (prišel-videl-zmagal). Na sosednji skali pa FESTINA LENTE (hiti počasi). Najvišji vrh našega pohoda je bil Strmica, ki leži na 626 metrih višine. Pot nas je vodila naprej čez Zaplano skozi čudovit gozd. Osem kilometrov dolg pohod smo opravili v manj kot treh urah sproščene hoje. Za razlago in počitke smo si privoščili še dodatno uro. Ali sem očkova ljubica? JA, SEM! V preteklosti bi se raje skrila pod odejo, kot to priznala. Danes pa ponosno stopam ob očetu, ko mi prijazno, strokovno in zanimivo razkazuje lepote gozdnih poti in hribovitega sveta domače občine. Hvaležna sem mu za njegove besede in čas z njim na pohodih vedno prehitro mine.

Kje bo potekal pohod naslednje leto, oče še ne ve. Trasa pohoda se do danes nikoli ni ponovila in zagotovo bo poiskal zanimivo, poučno in lepo pot, ki bo nadaljevala z risanjem planike. Če vse dotedanje pohode po Logatcu narišemo na zemljevid, vidimo, da poti rišejo eno najlepših gorskih rožic, planiko. Več ko bo pohodov, bolj bo bogata ta planika.

Besedilo in foto: Mihaela Rus

SPOMIN NA FRANCA MIHEVCA, LOGAŠKEGA VEDEŽA

Letos mineva osemdeset let od smrti Franca Mihevc, Logaškega vedeža, ki se je v logaško zgodovino zapisal s svojimi SPOMINI.

Spomine je dokončal in jim dal končno podobo davnega leta 1937. Njegov zapis nosi datum 4. 4. 1937. Na njegov način podana dogajanja na Logaškem so mnogokrat uporabljena za poznejše zapise številnih avtorjev. Logaški vedež je znal uporabljati besede, njegove niso samo goli opis dogajanj, so več, imajo svojo kritično noto, kar jim daje posebno težo.

Živel je na Martinj Hribu, v hiši, ki je ni več. Na njeni lokaciji je postavljena nova stanovanjska hiša.

Živijo njegovi vnuki in pravnuki; sam eden izmed njih. Tudi živel sem več kot 20 let v njegovi stari hiši. Logaški vedež sodi med pomembne osebe logaškega prostora, zato bi mu veljalo dati poseben spomin in obeležje, ker je pustil tako uporabne spomine v pisni obliki.

Lahko bi tako pristopili k pregledu in obravnavi pomembnih oseb, ki jih je logaška planota imela, tako da bi z obeležji na primernem mestu, na primerni lokaciji pripeljali zgodovino teh ljudi v današnji čas, za današnje in prihajajoče rodove. Na svojo zgodovino in na pomembne ljudi svojih krajev pa smo in moramo biti ponosni. Osemdesetletni čas Logaškega vedeža je primeren za takšne odločitve sedanjih rodov in za prispevek kraju in turizmu.

Andrej Mihevc

60-LETNICA LOGAŠKIH OSMARJEV

Vjuniju je minilo 60 let od zaključka šolanja osmega razreda Osnovne šole Dolenji Logatec, še v stavbi Stara pošta, na sedanji Stari cesti v Logatcu. Osnovna šola se je namreč po nadzidavi šolske stavbe ob cerkvi v celoti preselila na eno in le to lokacijo. V stavbi Stara pošta je bila najprej nižja gimnazija. Po prenovi šolskega sistema v letu 1958 je nastala enovita osnovna šola, tako da so učenci in učenke, ki so bili prej v nižji gimnaziji, nadaljevali in končali šolanje v osemletki. Tako tudi sošolke in sošolci osmega razreda v šolskem letu 1959/1960,

vsi pa v stavbi Stara pošta, zdaj Dom upokojencev Logatec.

V Logatcu je vse do leta 1960 v stavbi sedanje Glasbene šole Logatec deloval tudi dijaški dom. V drobnem spominu tega zadnjega šolskega osemletnega šolanja so: Čuk Marija, Čuk Vika, Debevec Marija, Istenič Jožica, Kavčič Franc, Kavčič Janez, Kolar Anka, Kompare Miha, Korenč Danica, Kranjc Niko, Kulič Vika, Lenarčič Janez, Maček Danica, Matičič Slavko, Mihevc Vinko, Mrak Marinka, Nagode Anica, Perpar Stanko, Petkovšek Breda,

Rozman Zvonka, Šebenik Boris, Šemrov Jože, Šemrov Marinka, Šerbec Erih, Širca Vida, Tršar Anica, Uršič Jože, Zihler Pavla. V seznam sodi tudi Andrej Mihevc. Odšli so v trpek spomin: Javornik Jožica, Kogovšek Iva, Nagode Marija, Pivk Jože, Šebenik Pavel, Čuk Ivanka, Gantar Jože, Gantar Lucija, Zagoda Ida, Andrej Jerina in razredničarka Marija Petkovšek.

Visoki jubilej smo načrtovali praznovati v tem letu, blizu same obletnice, pa je korona virus imel in ima svoje namene. Jubilej pa je jubilej, le čas bo malo poznejši.

Andrej Mihevc

O TURŠKIH ZLOČINIH NA LOGAŠKEM V 15. in 16. STOLETJU (2. DEL)

Junjski kresovi

Konec junija sovpadajo za Slovence pomembni dogodki: obletnica izjemno pomembne zmage nad Turki pri Sisku, **22. 6. 1593** (na dan sv. Ahacija), **kresni večer** s poganško-krščanskimi izvorom, **23. 6.**, in **dan državnosti**, ki obeležuje spomin na **25. junij 1991**, ko je Slovenija formalno postala neodvisna. Na ta dan sta bili sprejeti **Deklaracija o neodvisnosti Slovenije** in **Temeljna ustavna listina o samostojnosti in neodvisnosti Slovenije**, sicer slavnostno razglašeni naslednji dan, **26. junija**, na Trgu republike v Ljubljani. Dva dni kasneje, **27. junija**, se je z napadom Jugoslovanske ljudske armade začela slovenska osamosvojitvena vojna, v kateri je Slovenija obranila neodvisnost.

Češčenje sv. Ahacija (prvotno poveljnik rimske legije) – zavetnika Kranjske – ima pri nas zgodovinsko ozadje. Na ta dan (22. 6. 1593) se je vrhovni poveljnik Vojne krajine, Žužemberčan protestantske vzgoje, plemič Andrej Auersperg (Turjaški), s svojo vojsko priporočil sv. Ahaciju in skupaj s silami drugih poveljnikov (npr. baron Adam Ravbar iz Krumperka pri Domžalah, poveljnik konjenice dežele Kranjske) – okoli 5000 mož – premagal vojsko (okoli 12000 mož) Hasan Paše Predojevića (rojen kot Nikola, Srb iz vzhodne Hercegovine), beglerbega (položaj takoj za velikim vezirjem) Bosanskega pašaluka. S tem je »Kranjski Ahil« zaustavil prodiranje močnejših turških sil na slovensko etnično ozemlje

in posledično obranil (habsburško) »krščansko« Evropo (ki je tu vzknila po rimski državljanski vojni »med poganstvom in krščanstvom« v »Bitki pri Mrzli reki« pribl. med **Logatcem** in Vipavsko dolino, 5. sept. 394) pred »muslimansko« Turčijo. Andrejevi Turjaški sorodniki so v spomin na to zmago okoli l. 1600 na Gori nad Turjakom prezidali in preimenovali cerkev Matere Božje v cerkev sv. Ahaca. Na tem vrhu je bila že prej pomembna signalna točka, kjer so s kresom (proti Ljubljani) obveščali o turški nevarnosti. Stalna turška nevarnost je spodbudila deželne oblasti, da so že leta 1471 vzpostavile v avstrijskih dednih deželah sistem rednega obveščanja, ki je temeljil predvsem na kresovih (ter topovih, možnarjih in cerkvenih zvonjenjih). »Slovenska zmaga« je zabeležena tudi v literaturi. Bitko pri Sisku izpostavi Prešeren v Sonetnem vencu kot enega ključnih dogodkov slovenske zgodovine: »(...) kako pri Sisku Kolpe so pijani / omagali pred Kranjci Otomani /«. Podobno Aškerc v pesmi »Mea Kulpa!«. Žal konec 19. stol. dobi bitka ideološki predznak v političnih bojih med klerikalci in liberalci, kasneje pa med domobranci in partizani v smislu boja proti komunizmu, »brezverstvu«.

Zadnji turški vpad, ki ga je doživela Kranjska (=Krain, Carniola, zgodovinska pokrajina, ki je v grobem obsegala današnje slovenske pokrajine Gorenjsko, Dolenjsko z Belo krajino, Notranjsko in dele Primorske) **je bil januarja 1559.** Ves december leta 1558 so prihajala obveščevalna poročila iz Bosne, da namerava Malkoč beg napasti Hrvaško, Kranjsko ali Kras. Ob očitno mili zimi so se bali, da bo napad za božične praznike. Ker Turkov ni bilo,

se je protestant Herbert Auersperg (Turjaški, s Turjaškega gradu), od l. 1566 kranjski deželni glavar in vrhovni poveljnik hrvaške in slavonske Vojne Krajine, odločil, da bo »preventivno« napadel turško ozemlje. Turki so ga prehiteli, a je še uspel zastražiti prehod pri Vinici (ob Kolpi) s strelci. Turki so spremenili načrt. Po poročilu Herberta Turjaškega cesarju Ferdinandu I. (8. feb. 1559) in po njem sestavljenemu pismu (9. feb.) vicedoma dežele Kranjske (namestnik deželnega kneza) poslanemu na isti naslov, so Turki 29. januarja z veliko vojsko vpadli preko Predgrada (Poljanska dolina ob Kolpi) in Kočevja do Ribnice, kjer so nakrmili konje. Nadaljevali so preko Blok do Cerknice, Slivic, Unca in Ivanjega sela, kjer so vse opustošili. Naslednji dan je en oddelek požgal Laze in Jakovico, drugi (na katerega je v gozdu čakalo 500 »Turkov«; verjetno martolozov - turška obmejna roparska najemniška paravojska, sestavljena iz katoliških in pravoslavnih Uskokov (Slovanov, Vlahov (Morlakov), Čičov, hajdukov itd.) pa vpadel preko Martinj Hriba do Logatca in Broda, kjer so ubili dva kmeta, sedemnajst pa zaslužnili. Sam Malkoč beg je z glavnino vojske »ves dan in vso noč« 30. januarja taboril nasproti gradu v Planini »am Pregl tapholle«. 31. jan. pa je odšel skozi gozd proti Postojni in Pivki, kjer so vse požgali in precej ljudi odpeljali ter odšli proti Klani (na robu Gorskega Kotarja). Podrobno o tem vpadu na Logaško: gl. Logaške novice, št. 1-2 (feb. 2020), str. 24.

(se nadaljuje)

Gvido Komar

Relief iz l. 1731: Bitka pri Sisku, 22. jun. 1593

(Relief hrani Narodni muzej Slovenije. Fotografija je na spletni strani: https://sl.wikipedia.org/wiki/Bitka_pri_Sisku#/media/Slika:Relief_of_the_battle_of_Sisak_-_Unknown_-_Google_Cultural_Institute.jpg)

označena kot javna last.

LONSTROFF SLOVENIJA PREVZEMA KLJUČNO VLOGO V ŠVICARSKI DRUŽBI LONSTROFF

Tovarna medicinskih elastomerov švicarske družbe Lonstroff v Logatcu je prvič po začetku redne proizvodnje odprl svoja vrata novinarjem. Trenutno proizvodnja, ki večinoma obsega izdelavo zamaškov za epruvete za odvzem krvi ter zamaškov za infuzijske vrečke in steklenice, deluje na približno 20 % polne zmogljivosti, do konca leta pa se bo povečala na 30 %, je med drugim povedal Naofumi Harada, višji izvršni direktor Sumitomo Rubber Industries. Predstavniki družbe so se na novinarski konferenci dotaknili tudi nakupa zemljišča v Logatcu in z njim povezane notranje preiskave ter preiskave specializiranega državnega tožilstva.

Za Lonstroff, ki je v lasti japonske Sumitomo Rubber Industries, je Logatec ključna lokacija za rast podjetja na področju medicinskih elastomerov v Evropi in drugod, hkrati pa postaja največja tovarna izdelkov za uporabo v medicini v skupini. Trenutno proizvodnja, ki večinoma obsega izdelavo zamaškov za epruvete za odvzem krvi ter zamaškov za infuzijske vrečke in steklenice, deluje na približno 20 % polne zmogljivosti, do konca leta pa se bo povečala na 30 %. »Na srečo covid-19 ni pomembneje vplival na našo proizvodnjo v Sloveniji. Da bi zaščitili zdravje sodelavcev na lokaciji in preprečili okužbe, smo proizvodnjo ustavili za dva tedna. Trenutno ne pričakujemo, da bo zdravstvena kriza pomembno vplivala na naše načrtovane prihodke za to leto,« je pojasnil dr. Peter Weber, direktor družbe Lonstroff medicinski elastomeri.

Nakup zemljišča – neškodljiva poslovna odločitev

Nakup zemljišča je bil tudi predmet preiskave Specializiranega državnega tožilstva Republike Slovenije. Okrožno sodišče v Ljubljani je 5. junija letos izdalo Sklep, s katerim odpravlja začasno zavarovanje zahtevka za odvzem premoženjske koristi, ki ga je predlagalo specializirano državno tožilstvo v predkazenskem po-

Sredi junija so se pri vodstvu logaške občine oglasili predstavniki podjetja Lonstroff z namenom, da se zahvalijo za sodelovanje občine pri vzpostavitvi njihove nove proizvodnje v Industrijsko-obrtni coni Logatec. Ugledne goste sta sprejela župan Berto Menard in direktor občinske uprave Andrej Vrhunc.

Na fotografiji z leve proti desni: Takayuki Tanaka, svetovalec za proizvodnjo, Lonstroff medicinski elastomeri d.o.o., Ken Masaoka, generalni direktor medicinske divizije, Sumitomo Rubber Industries, in Maurice Hasani, glavni izvršni direktor, Lonstroff AG.

stopku. Kot je navedeno v obrazložitvenem delu Sklepa, je bilo omenjeno začasno zavarovanje zahtevka za odvzem premoženjske koristi odpravljeno na predlog specializiranega državnega tožilstva, saj le-to ni našlo zadostnih dokazov, ki bi potrdili očitano kaznivo dejanje osumljencev, med katerimi je bil tudi dr. Peter Weber. Kot ugotavlja sodišče, v nakupu zemljišča tako ni bilo elementov kaznivega dejanja, ampak je bila to poslovna odločitev, ki je bila neškodljiva za družbo Lonstroff.

V naslednjih dveh letih 130 novih zaposlitev

Trenutno zaposlujejo 62 ljudi, vse s polnim delovnim časom. V skladu z načrtom nameravajo do konca leta zaposliti 10 do 20 oseb, v obdobju naslednjih dveh do treh let pa načrtujejo še do 130 dodatnih zaposlitev. Večinoma bodo iskali kvalificirane delavce in inženirje vzdrževalce s poklicno ali strokovno izobrazbo.

Po Webrovih besedah bodo poslej veliko več sodelovali z mediji, saj je bila preiskava za to, kot pravi, velika ovira.

*Besedilo in foto:
Blanka Markovič Kocen*

LOGAŠKI HEKERJI V SVETOVNI ŠPICI

Logatec je v pandemiji prišel na svetovni zemljevid. Fantje iz industrijske cone, podjetij iz skupine A-Soft so se odzvali pozivu Evropske komisije in se udeležili hackathona EUvsVirus. Na tekmovanju je sodelovalo preko 21.000 hekerjev, združenih v več kot 2.100 ekip.

Slovenija se je dostojno predstavila, saj je po številu hekerjev na prebivalca dosegla tretje mesto na svetu. Slovenski hekerji iz obrtne cone so se v Sloveniji uvrstili med prve tri, v svetu pa v kategoriji »Življenje in zdravje« zasedli prvo mesto po osvojenih glasovih javnosti.

Dr. Samu Božiču iz BLCKB-ja je ob pomoči vodje razvoja in operative A-Softa Uroša Logarja uspelo sestaviti ekipo, ki je v samo 48 urah sprogramirala aplikacijo, ki z opazovanjem parametrov v očeh in z umetno inteligenco na strežnikih v Logat-

cu določa stopnjo izčrpanosti posameznikov. Prav izčrpanost, izgorelost pa se je v tej pandemiji pokazala kot posebej pereč problem. Več kot 1.000 medicinskih delavcev po svetu je namreč žrtvovalo življenja, samo v sosednji Italiji je virusu podleglo več kot 160 zdravnikov, v Sloveniji pa je med okuženimi kar dobra petina medicinskega in oskrbovalnega osebja.

V logaško ekipo smo pritegnili še nevrologa iz Romunije in enega izmed utemeljiteljev telemedicine v EU dr. Bogdana Floreo. Tudi A-Soft namreč razvija telemedicino in skupina je bila za to že večkrat nagrajena. V pomoč je bil tudi inženir telekomunikacij Tilen Jeraj, vodja evropske skupine Epilepsija in lobist v Bruslju.

Trenutno se pripravljajo na testiranja in medicinsko validacijo aplikacije, kar bo možno izvesti, ko bo epidemija mimo. V morebitnem drugem valu epidemije pa bo

aplikacija že nared.

Ugodna lega Logatca ob prometnih žilah, internetni hrbtenici, bližina Ljubljane in Trsta, pa tudi prijetno okolje privabljajo talente z vsega sveta.

Uroš Logar

NLB #OkvirPomoči

KinMet poletni tabor za otroke

4. 8. - 7. 8. 2020

MARINDOL OB REKI KOLPI

www.kinmet.si

Podpri malo, naredi veliko.

POLETNI KAMP PODJETNIŠTVA NAVDUŠIL MLADE

Občina Logatec je poskrbela, da je bil za logaške najstnike začetek šolskih poletnih počitnic podjetniško obarvan. Med 29. junijem in 1. julijem so člani ekipe Ustvarjalnika pod vodstvom mag. Matije Goljarja, voditelja TV oddaje *Štartaj Slovenija*, na Območni obrtno-podjetniški zbornici Logatec mlade na zanimiv in zabaven način navduševali nad podjetništvom. Namen podjetniške šole je bil spodbujati podjetnost, ustvarjalnost in podjetniško miselnost pri mladih.

Prvi dan so se po spoznavnih in motivacijskih igrah mladi seznanili z razvojem podjetja in spremembami, ki krojijo podjetniške ideje. V začetni fazi so s pomočjo mentorja oblikovali prvo podjetniško idejo. V nadaljevanju so oblikovali predstavljene brošure, prodajne nagovore in prototipe.

Drugi dan so mladi prisluhnili direktorju obrtne zbornice mag. Dejanu Šramlu, ki jim je predstavil pomen prepoznavnosti blagovnih znamk za konkurenčno pred-

nost na trgu. Dolgoročen uspeh podjetij temelji na močnih blagovnih znamkah, te pa nenazadnje postajajo tudi pomemben del naše kulture. Na podlagi novega znanja so se mladi lotili domače naloge, praktičnih primerov ter vaj s pomočjo mentorja.

Tretji dan so se uvodoma seznanili s prvimi koraki danes velikih in znanih podjetij. Nato so se lotili tretje faze razvoja svoje poslovne ideje, in sicer so pripravili ponudbe ter se pripravili za prodajni razgovor za prve potencialne stranke. Sledilo je zbiranje podatkov preko pogovorov s strankami. Na podlagi informacij so mladi izboljšali svoje prodajne pristope ter navedli potencialne stranke. V sklepni fazi so se lotili načrtovanja nadaljnje prodaje, priprave finančnega izračuna, prodajnega lijaka ter časovnice izvedbe poslovne ideje. Sodelovala je tudi mlada Tjaša Ban, ki je s svojo poslovno idejo pred leti prepričala Arabce oziroma njihove kamele, katerim prodaja prehranske dodatke, posel pa je bil vreden pol milijona evrov.

20 logaških najstnikov je skozi igro, učne simulacije in praktične primere na lastni koži izkusilo osnovne principe ter ključne veščine za podjetništvo. Tridnevni kamp je prinesel toliko smeha, igrivosti, sodelovanja, vztrajnosti, poguma, samostojnosti ter novih prijateljstev, kot jih na logaški obrtni zbornici ne pomnijo.

Poletni kamp podjetništva je uresničil svoj namen: mlade navdušiti za nadaljnje raziskovanje podjetniškega sveta. Ustanovitev lastnega podjetja je namreč lahko ena izmed izjemno pozitivnih priložnosti za vsakega posameznika.

Šolo podjetništva je organizirala Občina Logatec v sodelovanju z OOO Logatec v okviru projekta LAS Formica 3. Operacija je sofinancirana s strani Evropskega sklada za regionalni razvoj in Republike Slovenije, v okviru projekta Formica 3 Cerkno-Idrija-Logatec. Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Dejan Šraml

LOGAŠKI PLANINCI POHODNIŠKO DOČAKALI SPROSTITEV UKREPOV ZOPER KORONAVIRUS

Tradicionalnega, 10. pohoda po Logatcu in okolici, ki je potekal v smeri Zaplane, se je udeležilo okoli 90 ljudi. Peturni pohod je vodil Jernej Rus. Ogledali so si Spominski park ob cesti Logatec-Vrhnika, nad križiščem ceste za Zaplano spomenik padlim v naši osamosvojitveni vojni, rimski zid, vrh Strmice /626 m/ propadajoči objekt JLA. Od gostišča Mesec so se po poti Rupnikove linije vrnili na izhodišče.

Prvo junijsko nedeljo je pohod na Škofje in Ermanovec vodil Janez Rudolf. 16 pohodnikov se je z osebnimi avtomobili peljalo na Kladje /787 m/, od koder smo po zložitnih gozdnih poteh in prek dišečih travnikov prišli na vrh Škofja /874 m/. Z bližnjega travnika je bil lep pogled na Porezen, Blegoš, Lajše ter kmetije proti Ermanovcu. Na izhodišče smo se vrnili po krožni poti. Potem smo se peljali v bližino koč pod Ermanovcem in po polurnem pohodu prišli na njegov vrh /1026 m/, kjer je vpisna knjiga z žigom. Razgled je na Porezen in najvišje vrhove Julijskih Alp. Ob vrnitvi smo se ustavili v planinski koči na Ermanovcu /968 m/, od koder je razgled na Mrzli Vrh, Sivko, Nanos, Trnovski gozd ter Cerkljansko hribovje.

V soboto, 13.6., je pohod na Veliko Babo - 2014 m, vodila Tina Korenč. 14 udeležencev se nas je pripeljalo v dolino Lepene do Doma Klementa Juga - 680 . Po dobro ohranjeni mulatjeri smo šli skozi gozd v smeri Krnskih jezer. Pridružile so se nam tri naše planinke, ki so se v Lepeno pripeljale dan prej. Tabla nas je usmerila na najvišji vrh vzhodnega grebena nad dolino Lepene. Hodili smo

po gruščnati, delno tudi travnati poti med rušjem. Z vrha Velike Babe, ki ima skrinjico z žigom, je bil v sončnem vremenu lep pogled na Krn, Krnsko jezero in najvišje vrhove Julijskih Alp. Navdušeni nad lepim razgledom smo se ob sestopu ustavili v planinskem domu pri Krnskih jezerih – 1385 m. Razgled je omejen, ker planino na vseh straneh obdajajo visoki vrhovi. Jezero je oddaljeno 15 minut hoje. Pozno popoldne smo zaključili pohod.

V nedeljo, 21. 6., je Tina Korenč na željo planincev vodila zahtevni pohod na Rombon, 2208 m visok vršac nad Bovcem /1600 m višinske razlike/, kjer na poti ni koč.

Zadnjo junijsko nedeljo pa smo se z Dušanom Jozljem podali na sedemurni pohod na Belo Peč, čez planino Spodnja /1451 m/ in Zgornja Konjšca. Z vrha prepadne Bele peči smo imeli lep pogled na severno stran Storžiča, Kriško goro, Tolsti vrh. Vračali smo se čez planino Javornik in se ustavili tudi v Domu pod Storžičem /1123 m/ ter na izhodišču poti zaključili pohod.

Besedilo in foto: Marinka Petkovšek

UROŠ SMUČA
SERVIS SMUČI IN KOLES

**SERVIS
KOLES**

031 210 211

Kalce 17 b, Logatec

uros-smuca.eu

MLADI LOGAŠKI KOŠARKARJI NA LETOVANJU V SAVUDRIJI

Mladi košarkarji iz Košarkarskega kluba Logatec so se pred koncem šolskega leta udeležili že 5. klubskega tabora, tokrat v Savudriji.

Prva tri leta je košarkarski kamp potekal v Malinski na Krku, ker pa je število prijav iz leta v leto raslo, smo morali za zagotovitev zadostnih športnih površin lokacijo spremeniti. Lani se je kampa udeležilo 54 otrok, letos pa nam je po številnih odpovedih zaradi epidemije uspelo na štiridnevni kamp pripeljati 33 otrok, starih od 9 do 14 let.

Košarkarski kamp je namenjen predvsem druženju otrok. Po dolgi, pa čeprav letos niti ne naporni sezoni, so bili treningi drugotnega pomena. Kljub temu smo v Savudriji zjutraj izvajali individualne treninge, v popoldanskem terminu pa so fantje igrali tekme, razdeljeni v tri starostne kategorije.

Seveda ni manjkalo niti vodnih aktivnosti na morju, v prostem času po kosilu pa so fantje tekmovali za naziv najboljšega v namiznem tenisu, igranju kart, metanju vortexa ...

Fantje letnika 2009/2010 so odigrali tudi tekmo proti ekipi iz Ljubljane (KK Janče), ki so letovali v sosednjem kampu. Prav zadnji

večer pa je nekaj naših fantov v soju žarometov dobilo priložnost odigrati košarkarsko tekmo proti ženski ekipi KK Križevci (Hrvaška).

Vsega lepega je seveda enkrat konec, a za nami je še en uspešno izveden košarkarski kamp in če bo šlo vse po sreči, ga bomo izpeljali tudi prihodnje leto.

Uroš Trdan, trener KK Logatec

»BARONI« OBELEŽILI DAN DRŽAVNOSTI

25. junija so člani Športnega društva Baron Logatec organizirali športno-družabni dogodek, posvečen dnevu državnosti. Gostili so prijateljska društva upokojencev iz Škofje Loke, Vrhnike in Loške doline. Društvo upokojencev Rovte pa se žal dogodka ni moglo udeležiti. Dogodek je bil v prvi vrsti namenjen druženju, ob tem pa so izvedli turnir v kegljanju s kroglo na vrvici in v pikadu. Vsako društvo je sodelovalo z moško in žensko ekipo v konkurenci za pokal »Najboljše društvo«. Vseh 60 udeležencev in udeleženek je za sodelovanje prejelo zlato spominsko medaljo, pokal za »Najboljše društvo« pa je osvojilo Športno društvo Baron.

Rezultati za pokal »Najboljše društvo«:

- 1.mesto: ŠD Baron (37 točk),
- 2.mesto: DU Škofja Loka (34 točk),
- 3.mesto: DU Loška dolina (31 točk) in
- 4.mesto: DU Vrhnika (30 točk).

Spominska fotografija vseh sodelujočih pod veliko lipo, simbolom slovenstva, in druženje pa sta tisto, kar nam bo ostalo v lepem spominu.

Besedilo in foto: Janko Repenšek

Ljubil si zemljo,
bil njej si predan,
a prišel je dan,
ko v njej boš počival.

ZAHVALA

Franc Gantar

po domače Mihevcev Franc
iz Žibrš
(28. 3. 1938 – 6. 6. 2020)

Ob slovesu moža, očeta, dedka in pradedka se zahvaljujemo vsem za izrečeno sožalje.

Hvala duhovnikom Simonu Onušiču in Dragu Senčurju, PGD Gorenji Logatec ter Gasilski enoti Žibrše. Za organizacijo pa Gorazdu in Mihi Bošnjaku.

Vsi njegovi

Kogar imaš rad,
nikoli ne umre.
Le daleč, daleč je.
(T. Pavček)

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža,
očeta in dedija

FRANCA PETERLINA
(1. 12. 1952 – 6. 6. 2020)

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga obiskovali in imeli radi ter v času njegovega življenja kaj dobrega storili zanj. To mu je veliko pomenilo.

Hvala za vse izraze sožalja.

žena Milena, Primož in Janja z družino

ZAHVALA

Jože Sivec
(12. 3. 1961 – 28. 6. 2020)

Ob boleči in prerani izgubi našega dragega moža, očeta in ata Jožeta Sivca se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in sodelavcem za vso pomoč, izrečena sožalja, za cvetje, sveče in denarne darove.

Hvala osebju Nevrološke klinike v Ljubljani in Bolnišnice Sežana za zdravljenje in skrb v času njegove hude bolezni. Hvala vsem za spodbudne besede in molitve.

Hvala gospodu župniku Janezu Petriču za lepo opravljen pogrebni obred in cerkvenim pevcem za lepo petje ob slovesu. Zahvaljujemo se tudi Cvetličarni AN-JAN za organizacijo pogreba.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 82. letu nas je zapustila naša
mama

Ivanka Gantar (roj. Trpin)
(10. 12. 1938 – 14. 4. 2020)

Pokopali smo jo v najožjem družinskem krogu na pokopališču v Logatcu. Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste se poklonili njenemu spominu.

Posebna zahvala Domu starejših Logatec, g. župniku in pogrebniemu zavodu.

*Žalujoči: Lilijana, Bojan
in Mira z družinami.*

Je čas, ki daje,
n je čas, ki vzame.
Pravijo, da je čas, ki celi rane,
je čas, ki nikdar ne mine, ko zasanjaš se v spomine.

ZAHVALA

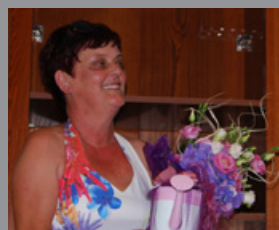
Jožef Brenčič
(8. 3. 1932 – 8. 6. 2020)

Ob slovesu od moža, očeta, dedka in pradedka se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so se poklonili njegovemu spominu ter izrekli sožalje.

Hvala zdravstvenemu domu, še posebej dr. Špeli Albreht in njeni ekipi za dolgoletno zdravljenje. Hvala tudi vsem zaposlenim v Domu starejših Grapovčnik in g. Gorazdu Bošnjaku ter Cvetličarni Karmen za lepo organizacijo pogreba.

Vsi njegovi

Majdi – prijateljici in sodelavki

*Ljubila si ples, naš ljudski, domači,
učila folkloro, tudi sama plesala,
preproste korake otrokom kazala,
a nisi do konca jih izplesala.*

*Zdaj vidiš modrino neba,
tvoja želja bo ostala neizpolnjena,
želela si morje poljubiti,
ga občudovati poleti
in ga v svoje naročje skriti ...*

*Želela si toploto žarkov vase posrkati,
za hladne jesenske dni jih shraniti ...*

*Začutiti prve mirne trenutke pokoja,
v večnosti jih bomo morali skupaj deliti ...*

*Tvoja beseda bo med nami ostala,
z upanjem nas navdajala,
v spominu našem se boš ohranila,
tudi, ko se bo solza posušila ...*

Anita Garafolj
s sodelavci

*Učila si s srcem, predano,
a vsega nas nisi naučila,
izrekla si mnoge modre misli,
ostalo je mnogo še neizrečenega.
Uživala si ob jutranji kavi,*

*s pogledom zrla v modrino morja,
zabavala si se v družbi pravi,
večkrat kakšno ušpičila ...*

*Ob večerih posedeli smo skupaj,
otroci že vsi so zaspali,
zgodbe resnične si šepetaje
pripovedovala,
a mi smo se gromko smejali.*

BRANKO RUPNIK – ČLOVEK, KI JE IMEL RODNO GRUDO NESKONČNO RAD

Na prvi poletni dan, v soboto, 20. junija, je Krajevna organizacija ZB za vrednote NOB Logatec Tabor na pokopališču v Gornjem Logatcu pripravila poslovilno slovesnost ob smrti njihovega predsednika Branka Rupnika, ki je v 62. letu starosti preminil na prvi pomladni dan, 20. marca letos. Udeležili so se člani logaškega združenja, prijatelji in znanci ter seveda Brankovi najbližji. Ob njegovem preranem grobu je spregovoril novi predsednik KO Logatec Tabor Ivan Pergovnik in med drugim dejal:

»Še po treh mesecih se nismo sprijaznili, da ga ni več med nami. Njegova smrt nas je pretresla, saj je umrl še mlad človek, komaj tri leta v pokoju in se poslovil z mnogimi še neuresničenimi projekti, ki smo jih v Združenju skupaj načrtovali za prihodnost.«

Za njim pa je veliko uresničenih, za kar je med drugim prejel Februarsko priznanje za izjemne dosežke na področju kulture, Jubilejno priznanje ob 70-letnici ZZB NOB Slovenije ... Poznal je zgodovino Slovenije, Logatca in seveda njegovih Žibrš, ki jim je posvetil trajen spomin Žibrše in Žibršani na prelomu tisočletij. Njegova zasluga je, da je izšla knjiga Zgodovina NOB na Logaškem, da je urejena Spominska soba združenja v Centru vojnih

veteranov Slovenije, bedel je nad organizacijo pohodov k obeležju Logaške čete, katerega se je lani udeležil tudi prvi predsednik samostojne države Milan Kučan ...

Veliko bi še lahko napisal, a naj ostanem pri misli predsednice združenja Vesne Jerina: »Vsak človek pušča sledi, a sledi nekaterih so globlje, širše in svetlejše.«

Besedilo in foto: Brane Pevec

ŠE ČETRTI PROTIKORONSKI PAKET ZA POMOČ GOSPODARSTVU

Po treh protikoronskih paketih je Državni zbor RS v začetku julija potrdil še četrti protikoronski paket oziroma Zakon o interventnih ukrepih za pripravo na drugi val COVID-19 (PKP4), s katerim država še naprej zasleduje dva ključna cilja, ohranitev delovnih mest in pomoč podjetjem, ki jim upada poslovanje. Subvencioniranje čakanja na delo se podaljšuje tudi v juliju z možnostjo podaljšanja še v avgust in september, debirokratizira se nekaj določb za sobodajalce glede koriščenja turističnih bonov.

Čakanje na delo v juliju po ZIUPDV

ZIUOOPE (UL RS, št. 80/2020) je za vse delodajalce, ki izpolnjujejo pogoje, prinesel ukrep delnega povračila nadomestila plače delavcem na začasnem čakanju na delo v juniju. ZIUPDV, ki velja od 11. 7. dalje (UL RS 98/2020), pa podaljšuje čakanje na delo še za julij. Vladi pa je podeljeno pooblastilo, da lahko s sklepom ukrep podaljša še za avgust in september.

Nove določbe čakanja na delo po ZIUPDV se uporabljajo od 1. julija dalje. Postopek in način uveljavljanja povračila nadomestila plače ostaja enak. Zaradi uveljavitve novega zakona, ki ureja čakanje na delo od 1. julija dalje, bo moral vsak delodajalec za čakanje na delo od julija dalje vložiti novo vlogo. Ne glede na to, da ima delavce na čakanju na delo po ZIUOOPE že od junija dalje do preklica.

Ukrep čakanja na delo velja za nazaj, to je od 1. julija. Delodajalec, ki je delavce napotil na čakanje na delo pred uveljavitvijo ZIUPDV za obdobje od 1. julija dalje, lahko vložil v roku 8 dni od uveljavitve ZIUPDV. Sicer ostaja rok za oddajo vloge v 8 dneh od napotitve delavca na čakanje na delo.

Ukrep čakanja na delo je združljiv z ukrepom subvencioniranja skrajšanega delovnega časa. Tako bo delodajalec lahko imel nekatere delavce na čakanju na delo, drugim pa bo odredil delo s skrajšanim delovnim časom. Do ukrepa so upravičeni tisti delodajalci, ki jim bodo po njihovi oceni prihodki v letu 2020 zaradi epidemije upadli za več kot 10 % glede na leto 2019.

Nadomestilo plače delavcu in sredstva, povrnjena delodajalcu: delavec ima v času začasnega čakanja na delo pravico do nadomestila plače v višini 80 % osnove iz 137/7 ZDR-1, ki pa ne sme biti nižje od minimalne plače. Višina delnega povračila izplača-

nega nadomestila plače znaša 80 % le-tega (to je 80 % od 80 %) in je omejena z višino najvišjega zneska denarnega nadomestila za primer brezposelnosti (892,50 EUR bruto I).

ZIUPDV pa na novo določa, da delodajalec delavca, za katerega je uveljavljal povračilo nadomestila plače, ne sme odpustiti iz poslovnega razloga. Delodajalec tudi ne sme odpovedati pogodbe o zaposlitvi večjemu številu delavcev iz poslovnih razlogov, razen če je bil program razreševanja presežnih delavcev sprejet že pred 13. 3. 2020 in delodajalec za te delavce ni uveljavil subvencije po ZIUOOPE ali ZIUZEOP.

Subvencioniranje skrajšanja delovnega časa

Z namenom ohranitve delovnih mest država na podlagi ZIUOOPE od 1. julija dalje delno subvencionira delo s skrajšanim delovnim časom. Delodajalci bodo ta ukrep lahko uporabljali od 1. junija do 31. decembra 2020. Uveljavitev ZIUPDV, ki velja od 11. 7. dalje, pa prinaša še dodatna administrativna bremena.

Delodajalec bo subvencijo dobil na podlagi vloge na ZRSZ, ki jo bo moral vložiti najpozneje v 15 dneh od odreditve. Delodajalec bo moral v vlogi poimensko navesti delavce, ki bodo delali s krajšim delovnim časom in koliko ur na teden bodo delali. Spremembe ur dela s skrajšanim delovnim časom znotraj meseca so možne. Delavec lahko dela v istem mesecu dva tedna 20 ur/teden in dva tedna 30 ur/teden. Menjava števila ur med tednom pa ni mogoča. Ob določenih pogojih je mogoča tudi neenakomerna razporeditev delovnega časa, pri čemer je referenčno obdobje lahko en mesec.

Ukrep subvencioniranja skrajšanega delovnega časa je združljiv z ukrepom čakanja na delo. Tako bo delodajalec lahko imel nekatere delavce na čakanju na delo, drugim pa bo odredil delo s skrajšanim delovnim časom.

Sobodajalci: spremembe pri turističnih bonih

Veljati je začela sprememba presečnega datuma za ponudnika na področju turizma, pri katerem se bon lahko unovči. Pri ponudnikih storitev, ki po novem izpolnjujejo pogoje za unovčevanje bonov, bo mogoče bon unovčiti za storitve (nastanitve), opravljene od dneva veljavnosti zakona naprej, se pravi od 11. 7. 2020 dalje.

V Zakonu o interventnih ukrepih za pripravo na drugi val COVID-19 (PKP4), pa se je odpravil presečni datum 13. 3. 2020. Z navedeno spremembo se omogoča unovčitev bona pri vseh ponudnikih storitev, ki izpolnjujejo navedene pogoje (vpis v Poslovni register Slovenije, vpis v Register nastanitvenih obratov in opravljanje dejavnosti po SKD 2008, in sicer: 55.100, 55.201, 55.202, 55.203, 55.204, 55.209 in 55.300) kadarkoli v letu 2020 in ne le na dan 13. 3. 2020.

Upoštevajo se vse predložene izjave espejev

FURS je na pobudo Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije glede ponovne določitve roka za vložitev izjave za dodelitev mesečnega temeljnega dohodka in oprostitve plačila prispevkov zaradi problematike, ker niso upoštevali, da zadnja izjava povozi pretekle oddane izjave, zdaj Fursu posredujejo vlogo, s katero izrecno zahtevajo upoštevanje vseh predloženih izjav zaradi napačno označenega obdobja, za katerega želijo izplačilo MTD. Poudarjamo, da novih dodatnih zahtevkov (za mesece, za katere niso zahtevali izplačila MTD ali oprostitve plačila prispevkov), ne morejo vložiti. Furs bo te vloge obravnaval individualno v skladu z veljavnimi zakonskimi določbami, in jih v primeru izpolnjevanja drugih pogojev (status, poravnani davčni dolg), upošteval.

Upoštevajo se vse vloge delodajalcev

Prisluhnili pa so tudi pobudi OZS, da bo ZRSZ povrnil nadomestilo plače za čakanje na delo tudi delodajalcem, ki zaradi zavajajočega sklepa niso oddali nove vloge. Vsi sklepi so v prvi točki izreka glasili, da se delodajalcu prizna pravica do povračila izplačanih nadomestil plač delavcem, napoteni na čakanje na delo v obdobju od 13. 3. do 31. 5. 2020 (in to ne glede na to, za katero obdobje so vlogo vložili). Na pobudo OZS je MDDSZ ZRSZ poslal navodilo, da je sklep izvršljiv za celoten čas veljavnosti ukrepa in za celoten čas, ko je delodajalec napotil delavce na čakanje na delo. Zato delodajalcem pripada nadomestilo za celoten čas napotitve na čakanje na delo, ne glede na datum, ki so ga navedli v vlogi.

Glede na vsebino sklepa in obrazložitev je veliko delodajalcev menilo, da jim je bila pravica do povračila nadomestila plače priznana do 31. 5. 2020 in zato niso oddali nove vloge. Zaradi nastale situacije je OZS na MDDSZ in ZRSZ poslala pobudo za rešitev nastale situacije, kateri so prisluhnili.

Javni poziv COVID19 za nakup zaščitne opreme

Slovenski podjetniški sklad je objavil javni poziv COVID19 za nakup zaščitne opreme. Podjetja lahko dobijo povrnjena sredstva za že opravljene nakupe, in sicer za izdatke, ki so nastali od 12. marca do datuma oddaje vloge, oziroma najpozneje do 31. oktobra 2020. Poziv bo odprt do porabe sredstev. Posamezno podjetje lahko prejme do 9.999 evrov pomoči (oziroma do 200 evrov na zaposlenega).

Sofinancira se nakup zaščitne opreme: pralnih obraznih zaščitnih mask, obraznih zaščitnih mask za enkratno uporabo, zaščitnih rokavic, razkužil, brezstičnih termometrov za merjenje telesne temperature. Prijavijo se lahko mikro, mala in srednje velika podjetja z najmanj pet zaposlenimi.

Dodatne informacije so objavljene v javnem pozivu za nakup zaščitne opreme, ki je objavljen na www.podjetniskisklad.si.

Podjetniška podpora na obrtni zbornici

Za vse informacije in svetovanja glede »proti korona pomoči« so v teh izredno težkih časih za gospodarstvo na voljo na Območni obrtno-podjetniški zbornici Logatec, info@ooz-logatec.si, 051 651 538. Pomoč je tako za člane kot nečlane zbornice v obdobju (po)epidemije covid19 brezplačna.

Dejan Šraml

Milena
šiviljski salon

Milena Klemenc s.p.

- šivanje po meri
- razna popravila

Režiška cesta 8
Logatec
Tel: 041 812 263
E-mail: milena.klemenc@gmail.com

Logaško POLETJE 2020

MI SE
NE DAMO.
DELA MO
NAPREJ!

22. - 30.
avgust

KLUB
LOGASKIH
STUDENTOV

fb.com/logaskopoletje